

København, 13. september 2010 / SO/jsk

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar vedrørende dækning af tabt arbejdsfortjeneste

Dansk Handicap Forbund skal på det skarpeste protestere over lovforslaget om at lægge loft på dækning af tabt arbejdsfortjeneste for forældre, som visiteres til at passe deres barn med handicap i hjemmet.

Gennemføres lovforslaget er det et opgør med det kompensationsprincip, som igennem mange år har været helt centralt i dansk handicappolitik. Princippet betyder, at man alene skal kompenseres, så man i udgangspunktet stilles lige med andre borgere i en tilsvarende alder og livssituation.

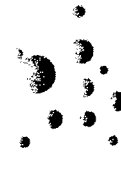
Størsteparten af ydelsens modtagere er grupper, som modtager mindre end 200.000 kroner på årsbasis. Beregninger fra Danske Handicaporganisationer viser, at også lavtlønsgrupper vil blive ramt hårdt af forslaget. Dette finder vi bekymrende, da mange efter ændringen ikke vil kunne få deres økonomi til at hænge sammen. Resultatet er, at flere børn risikerer at skulle anbringes, hvilket i mange tilfælde vil være en dårlig løsning for både barnet og forældrene. I forhold til anbringelse på institution mener vi ikke, der er noget at spare, og at det også rent samfundsøkonomisk er en dårlig forretning.

Ifølge forbundets oplysninger er det en meget lille andel, som modtager de høje ydelser, som har været brugt som argumenter i pressen. Vi mener ikke, det er rimeligt at forringe en god ordning.

Vi opfordrer til og håber på, at forslaget trækkes.

Med venlig hilsen

Susanne Olsen
Landsformand

Socialministeriet,
Pr. e-mail: tha@sm.dk

Frederiksholms Kanal 2, 3
DK-1220 København K

Telefon 33 14 00 10
Fax 33 14 55 09

mail@sjaelnediagnoser.dk
www.sjaelnediagnoser.dk

Den 9. september 2010

Under protektion af
H.K.H. Kronprinsesse Mary

Høringssvar vedr. loft over udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste

Sjældne Diagnoser ønsker at fremføre følgende bemærkninger til høringsoplægget vedrørende loft over udbetaling af regler for tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42.

Som udgangspunkt mener vi, at ordningen om tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 er et godt grundlag for i visse situationer at give de alvorligt syge og stærkt handicappede børn gode rammer. Men det er et stort problem, at forældrepassning mange gange er familiernes eneste mulighed. For mange børn med en sjælden diagnose er der ikke et realistisk alternativ til egen passning i hjemmet. Der er ingen ledige pladser på døgninstitutionerne, og der er ingen ledige aflastningspladser, ligesom der mangler tilbud om professionel passning i hjemmet. Og den faglige ekspertise i forhold til at sikre de rette rammer for børn med sjældne diagnoser stærkt begrænset.

Sjældne Diagnoser mener, at der bør oprettes offentlige special-, aflastnings- eller institutionstilbud, der sikrer familierne et reelt, frit valg. Før dette er realiseret, er forudsætningen for at kunne vælge mellem at gå på arbejde og forældrepassning reelt ikke til stede. Derfor vil nogle familier med sjældne diagnoser blive ramt hårdt, hvis der sættes loft over compensationen til forældre, der passer et barn i hjemmet efter servicelovens § 42.

Sjældne Diagnoser kan således ikke støtte den foreslåede ændring.

Med venlig hilsen

Birthe Byskov Holm, Formand

/Lene Jensen, direktør

**Sjældne Diagnoser er en sammenslutning af 36 foreninger for familier med sjældne sygdomme og handicap
Vi arbejder for at forbedre vilkårene for de sjældne sygdomsgrupper**

22q11 Danmark • Alfa-1-foreningen • Angelmanforeningen i Danmark • Blærekestrøfi-foreningen • Crouzonforeningen i Danmark • Cystisk Fibrose-foreningen • Danmarks Apertforening • Danmarks Bløderforening • Dansk Forening for Albinisme • Dansk Forening for Neurofibromatosis Recklinghausen • Dansk Forening for Osteogenesis Imperfecta • Dansk Forening for Tuberos Sclerose • Dansk Spielmeier-Vogt Forening • Dansk Tourette Forening • Dværgeforeningen • Ehlers-Danlos foreningen i Danmark • Fabry Patientforening • Foreningen for ATAKSI/HSP • Foreningen for Möbiussyndrom i Danmark • Foreningen for Von Hippel Lindau patienter og pårørende • Galaktosæmiforeningen i Danmark • Gaucher Foreningen i Danmark • Handicappede Børn Uden Diagnose (HBUD) • Immun Defekt Foreningen • Landsforeningen for arm- og bendefekte • Landsforeningen for Marfan Syndrom • Landsforeningen for Prader Willi Syndrom • Landsforeningen for Sotos Syndrom • Landsforeningen mod Huntingtons Chorea • Landsforeningen Rett Syndrom • Mitokondrie-foreningen i Danmark • Polycytemi Foreningen i Danmark • Porfyriforeningen Danmark • Rygmarvsbrokforeningen af 1988 • UniqueDanmark • WilsonPatientforeningen

Den
Uvildige Konsulentordning
på Handicapområdet

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal
1060 København K
Att. Specialkonsulent Tina Hansen
tha@sm.dk

J.nr. R-15-60024
Jurist Birgitte Guldbrandsen
Tlf. 76 30 19 30
Fax 75 54 26 69
E-mail birgitte.guldbrandsen@dukh.dk

13. september 2010

Høring over forslag til ændring af lov om socialservice (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste).

Tak for fremsendte høring.

Vi har følgende bemærkninger:

Det fremgår af lovforslagets (nye) § 42, stk. 3, at:

"For personer, der har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i løbet af 2010 uanset omfanget af hjælpen, fastsættes ydelsen på baggrund af den tidligere bruttoindtægt uden hensyn til det i stk. 2 nævnte maksimumsbeløb på 19.613 kr. om måneden....."

Af bemærkningerne til lovforslaget pkt. 3.1. fremgår, at :

"Det foreslås endvidere, at borgere, der i løbet af 2010 har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste uanset hjælpens omfang, f.eks. på enkelt dage vil være omfattet af de nugældende beregningsregler, såfremt betingelserne for at modtage ydelsen i øvrigt er opfyldt. For denne gruppe borgere vil ydelsesloftet dermed heller ikke gælde. Det er således af afgørende betydning for regeringen at sikre, at familier, der aktuelt modtager tabt arbejdsfortjeneste enten i hele eller dele af deres arbejdstid, ikke berøres af forslaget om indførelse af ydelsesloftet. Disse familier, der er gået ind i ordningen med tabt arbejdsfortjeneste ud fra bestemte økonomiske forudsætninger, foreslås derfor ikke at blive berørt af regelændringen.

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet

I 2009 var der ca. 18.800 borgere, som i løbet af året modtog hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.”

Vi skal hertil bemærke:

Når vi læser selve lovforslagets § 42, stk. 3, forstår vi det sådan, at man er omfattet af de gamle regler, blot man på et hvilket som helst tidspunkt i 2010 har modtaget tabt arbejdsfortjeneste. Vi kommer dog i tvivl, når vi læser bemærkningerne til lovforslaget. Gælder det også hvis ydelsen har været standset i 2010 – eller gælder det kun hvis man har en løbende bevilling som også er gældende pr. 31.12.2010.? (Bevilling af tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage, f.eks. til hospitalskontroller er jf. principafgørelserne C-48-03 og C-50-03 også en løbende bevilling).

Vi vil anbefale, at det tydeliggøres, om man er omfattet af de gamle regler:

- Hvis hjælpen standses i 2010 og på ny bevilges i 2011 til det samme barn og på baggrund af samme handicap.
  - Et tænkt eksempel til illustration: En mor har i første halvdel af 2010 modtaget tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med, at barnet med handicap langsomt blev indkørt i en specialbørnehave. Den tabte arbejdsfortjeneste standses med udgangen af juli måned 2010. Året efter, i februar 2011 forværres barnets tilstand (som følge af den samme lidelse) og der bliver behov for deltids TA til mor, så barnet får kortere tid i børnehave. Er også denne mor er omfattet af de gamle regler – dvs. den tabte arbejdsfortjeneste skal beregnes som i 2010 uden løft? (Se evt. C-19-05)

Vi vil desuden anbefale, at der tages stilling til fortolkning af bestemmelsen i forhold til følgende situationer:

- Forældrene beslutter at dele den tabte arbejdsfortjeneste – eller den overgår fra den ene forælder til den anden.
  - Et eksempel: Mor har i 2010 modtaget TA svarende til fuld tid. Hun er imidlertid træt og nedslidt af opgaven med pasning og pleje af barnet med vidtgående handicap og vil gerne vende tilbage til sit arbejde i en periode. Faderen vil gerne overtage opgaven fra 1.1.2011. Vil den tabte arbejdsfortjeneste til faderen skulle beregnes efter de nye eller de gamle regler? Samme spørgsmål kan stilles hvis forældrene i 2011 beslutter at dele den TA som moderen hidtil har haft.
- Hvis der er to handicappede børn i familien. Til det ældste barn er der bevilget delvis tabt arbejdsfortjeneste svarende til ½ tid i løbet af 2010. I 2011 bliver der behov for tabt arbejdsfortjeneste til det yngste barn. Hvordan vil den tabte arbejdsfortjeneste skulle beregnes i dette tilfælde? Vil man her skulle beregne både efter gammel og efter ny lovgivning?

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet

Skal besparelser fortsat modregnes?

Det fremgår af vejledningens pkt. 209 -211, at besparelser skal modregnes f.eks. sparet transport og dagtilbud. vi vil hertil spørge om " modregning af besparelser" skal ske som hidtil jvf. vejledningens pkt. 209 - uden hensyntagen til, at lønkomensationen kan være langt mindre end løntabet efter de nye regler?"

Hvis I har spørgsmål til dette høringssvar, kan henvendelse rettes til socialfaglig konsulent Lone Hesselbæk eller undertegnede.

Venlig hilsen

Birgitte Gulbrandsen
Juridisk Konsulent

Ø høreforeningen

Socialministeriet

tha@sm.dk

Kopi til dh@handicap.dk

14. september 2010

Høringssvar. Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Høreforeningen vil som selvstændig høringspart nedenfor alene kommentere på forslaget om ændring af tilskud til høreapparater jfr. Lov om social service § 112, stk. 5. Med hensyn til høringen om justering af reglerne om hjælp til dækning af arbejdsfortjeneste henvises til høringssvar fra Danske Handicaporganisationer (DH).

Høreforeningen er i sin grundholdning af den opfattelse, at bevilling af høreapparater henhører under sundhedslovgivningen. Endvidere at høreapparater skal være gratis og bevilges af en offentlig høreklinik, samt at bevillingen skal være omfattet af en ventelistegaranti på 4 uger.

Dersom ventelistegarantien ikke kan opfyldes, skal brugeren tilbydes vederlagsfri behandling hos en privat leverandør.

Det ligger derfor uden for Høreforeningens målsætninger at tage stilling til forhold, der dækker høreapparatbevilling med offentlige tilskud og eventuelt egenbetaling og således heller ikke til den regulering af tilskud i henhold til Lov om social service § 112, stk. 5, som er indeholdt i lovforslaget.

Med venlig hilsen

Søren Dalmark
landsformand

Vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Socialministeriet har i mail af 2. september 2010 anmodet Ankestyrelsen om eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

I den anledning skal Ankestyrelsen henvise til lovforslagets almindelige bemærkninger ”3.1. Justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste” og bemærke følgende:

1. Der foreligger ikke altid klare oplysninger om den hidtidige arbejdstid. Efter forslaget skal der ske en reduktion af maksimumbeløbet med forholdet mellem de visiterede timer og den hidtidige arbejdstid. Ved mangelfulde oplysninger om den hidtidige, faktiske arbejdstid kan det blive nødvendigt at foretage et skøn over den hidtidige arbejdstid.
2. Det fremgår af bemærkningerne, at borgerne ikke påvirkes af forslaget, hvis borgerens bruttoindkomst – uanset det antal timer, borgeren arbejdede forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste – er lavere end det foreslåede maksimumbeløb, medmindre der tildeles et lavere timetal end borgerens hidtidige arbejdstid. Dette synes at give en særstilling til borgere, der arbejder på deltid med en relativt høj timeløn før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.

Socialministeriet

Departementet

Slotsholmen

Att.: Tina Hansen

CENTER FOR SMÅ HANDICAPGRUPPER

Den 14.9.2010

Center for Små Handicapgrupper ønsker hermed at afgive høringsvar vedrørende forslag om ændring af lov om social service § 42, tabt arbejdsfortjeneste.

Center for Små Handicapgrupper kontaktes dagligt af såvel borgere som fagpersoner om råd og vejledning indenfor de offentlige støttemuligheder for børn, unge og voksne med sjældne lidelser.

For at kunne yde den optimale rådgivning forventes det, at CSH's konsulenter er opdateret også i ny lovgivning, og vi vil derfor henlede opmærksomheden på dele af forslaget, der kan give usikkerhed om regelsættet.

Det fremgår af lovforslaget, at modtagere af tabt arbejdsfortjeneste i 2010 kan bevare kompensationen efter de gamle regler, mens ydelser bevilget efter 1.1.2011, bevilges efter de nye regler med loft over dækningen.

Efter de generelle regler er der tale om en bevilling til familien, så forældrene selv må vælge hvem af dem, der skal have kompensationen, ligesom de kan beslutte at dele timerne eller skiftes til at få kompensation. Det ses ikke tydeligt af lovforslaget, hvordan familien vil være stillet, hvis moderen modtager tabt arbejdsfortjeneste med f.eks. 10 timer ugentligt i 2010, og familien vælger at dele timerne efter 1.1.2011, så de kompenseres med 5 timer hver.

Vil den oprindelige bevilling fra 2010 følge barnet, så begge forældre følger det gamle regelsæt, eller vil forældrene kompenseres efter forskellige regelsæt, så mor kompenseres fuldt ud for sine timer mens far er begrænset af et loft?

Lige så uklart er det, hvis moderen modtager tabt arbejdsfortjeneste for ét barn, og hun efterfølgende føder endnu et barn med handicap med afledt behov for dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Vil beregningen for øgning af timetallet følge gammelt eller nyt regelsæt – vil moderen få samme timesats for begge børn, eller skal man kompensere timer udmålt til det ældste barn efter gamle regler og timer til det nye barn efter nye regler? Der kan

Bredgade 25
Sct. Annæ Passage,
opg. F, 5. sal
1260 København

Telefon 33 91 40 20
Fax 33 91 40 19

csh@csh.dk
www.csh.dk

Centre for Rare
Diseases and
Disabilities

Center for Små Handicap-
grupper informerer og
rådgiver mennesker med
handicap, pårørende og
fagfolk om sjældne
sygdomme
og handicap. Centret er en
landsdækkende, selvejende
institution under Social-
ministeriet

forekomme sammenfald i opgaverne i en familie, og det kan derfor være ganske vanskeligt nøjagtigt at vurdere, om timerne skal konteres på det ene eller det andet barn.

Vedrørende pensionsbidrag skal Center for Små Handicapgrupper anbefale, at man benytter lovændringen til at præcisere reglerne omkring pensionsbidrag. De oprindelige regler er uklare, og først efter det også blev muligt for statstjenestemændene at få indregnet pensionsbidrag på 15 % blev det tydeligt, at andre med anden pensionsordning kan få henholdsvis 10 % arbejdsgiverbidrag og 5 % eget bidrag medregnet. Dette fik Center for Små Handicapgrupper bekræftet ved opringning til Socialministeriet, efter Ankestyrelsen havde udsendt en principafgørelse, der gav fornyet usikkerhed. Center for Små Handicapgrupper havde derfor set frem til, at Socialministeriet i forbindelse med lovændringen havde præciseret reglerne – i stedet finder vi, at formuleringen i lovforslaget fortsat kan give anledning til usikkerhed.

Yderligere vil det være passende med en præcisering af, at også pensionsbidraget er omfattet af satsreguleringen, idet pensionsbidraget jo er en fast procentdel af indtægten og derfor som følge af satsreguleringen af indtægten også vil stige.

Med venlig hilsen

Konstitueret Centerleder
Henriette Hutters

14. september 2010

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Direktionen

Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Tel +45 3525 7500

Fax +45 3525 7701

www.cancer.dk

UNDER PROTEKTION AF
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

Høring over forslag til ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Kræftens Bekæmpelse har ikke fået tilsendt forslaget til ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater) i høring, men vi tillader os alligevel at fremsende dette høringssvar, fordi de forslåede ændringer vil få indgribende betydning for forældrene til børn ramt af kræft.

For forældre til kræftramte børn er det ikke et spørgsmål om at vælge imellem at tage imod et offentligt pasningstilbud eller selv at tage orlov for at passe det syge barn, fordi forældre til kræftramte børn altid indlægges sammen med barnet.

I Danmark er der omkring 150 børn, der hvert år rammes af kræft, og af dem vil mindst ¼ eller omkring 110 til 120 børn blive helbredt. Forinden gennemgår børnene ofte langvarige behandlingsforløb.

De to mest almindelige kræftformer hos børn er leukæmi (blodkræft) og hjernesvulst, som tilsammen står for over halvdelen af tilfældene. Dernæst kommer lymfekræft og nyrekræft.

Hvad der sker, når et barn får kræft, kommer bl.a. an på, hvilken type kræft det handler om, og hvor meget sygdommen har udviklet sig, inden den blev opdaget.

Fælles for børn i kræftbehandling er dog, at:

- mindst én af forældrene bliver indlagt sammen med barnet
- behandlingen er kemoterapi, operation eller strålebehandling, der indebærer risiko for varige bivirkninger
- behandlingen af børnekræft er højt specialiseret og foregår kun få steder i landet, hvilket ofte medfører lang transport til og fra behandlingen

- afhængig af kræftformen varer behandlingerne mellem et halvt år til to et halvt år, og gives under korte indlæggelser
- i perioderne mellem indlæggelserne skal barnet ofte på hospitalet og have taget blodprøver og måske også lavet skanninger for at teste behandlingens resultater undervejs.

For mange af de børn, der rammes af kræft, gælder endvidere, at de af hensyn til smittefaren bliver isoleret under indlæggelsen sammen med den indlagte forælder. Hertil kommer, at mange af de kræftramte børn, der ikke er indlagt under behandlingen, vil være tvunget til at blive hjemme fra daginstitution eller skolen, fordi deres immunforsvar er så svækket af sygdommen og behandlingen, at smitte med f.eks. influenza kan være livstruende.

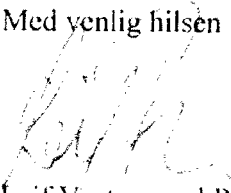
Forældrene til de 150 børn, der hvert år rammes af kræft, har altså ikke mulighed for at vælge imellem at tage orloven og gå ned i løn eller tage imod et offentligt tilbud. Deres realistiske mulighed er at tage orlov.

Kræftens Bekæmpelse finder, at der ved eventuel lovgivning bør tages hensyn til, at der ikke findes et realistisk alternativ til, at forældrene bliver indlagt sammen med deres kræftramte børn.

Hvis forslaget gennemføres, vil mange forældre til kræftramte børn blive bragt i en meget vanskelig økonomisk situation.

Kræftens Bekæmpelse håber, at oplysninger om forholdene for forældrene til kræftramte børn bliver hørt, og at der findes en ordning, der betyder, at de forsat kan koncentrere sig om at få deres børn helbredt og ikke oveni også skal bekymre sig om at få økonomien til at hænge sammen.

Med venlig hilsen

Leif Vestergaard Pedersen
adm. direktør

København 10. september 2010

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: Tina Hansen

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service

ABA-foreningen har ikke modtaget forslaget i høring, men som repræsentanter for en gruppe af forældre til svært handicappede børn ønsker vi at kommentere på det foreslåede loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste.

Vi har selvsagt forståelse for behovet for at begrænse de offentlige udgifter, og vil ikke argumentere for at handicapområdet nødvendigvis må friholdes for besparelser. Men vi finder forslaget ugenomtænkt og præget af en manglende analyse af den måde, Servicelovens § 42 forvaltes på ude i kommunerne. Det er endvidere socialt skævt, og i strid med hidtidige handicappolitiske principper. Hvis der skal spares, må det kunne gøres på en mere målrettet og afbalanceret måde.

Det bruges Servicelovens § 42 til

Tabt arbejdsfortjeneste efter Servicelovens § 42 bevilliges til forældre med svært handicappede eller alvorligt syge børn, så barnet kan passes hjemme. Bevillingen er betinget af at behovet for at blive passet hjemme er en konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og af at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at overlade pasningen til andre end forældrene. Konkret bevilliges forældre tabt arbejdsfortjeneste i en lang række meget forskellige situationer:

- Forældre til handicappede eller langvarigt syge børn bevilliges tabt arbejdsfortjeneste mens barnet undergår behandling eller udredning.
- Visiteres barnet til et specialpædagogisk tilbud, bevilliges forældre ofte tabt arbejdsfortjeneste for at passe barnet hjemme indtil de kan tilbydes en plads. Dette kan stå på i måneder, nogle gange år, idet der ikke er nogen pasningsgaranti på specialområdet.
- Børn med eksempelvis cerebral parese eller immundefektsyndromer som gør, at de slet kan tåle at være i institution, og børn med så store adfærdsproblemer at de skal "mandsopdækkes" konstant, passes undertiden hjemme på fuld tid, og sparer dermed kommunerne for langt dyrere foranstaltninger – det var netop rationalet da reglerne om tabt arbejdsfortjeneste blev indført i 1990.
- Forældre til børn med søvn- eller åndedrætsforstyrrelser som gør, at de skal overvåges konstant om natten, bevilliges undertiden fuld tabt arbejdsfortjeneste til dette formål, og sparer derved kommunen for at betale en nattevagt, som er meget bekostelig.
- Undertiden bevilliges forældre til svært handicappede børn tabt arbejdsfortjeneste forebyggende for at lette presset på familien, og derved forebygge en døgnanbringelse. Det kan være for en kortere periode eller mere langvarigt. Hvis f.eks. barnet kræver fuld

voksenopmærksomhed hele tiden, fordi det ikke kan overskue konsekvenserne af sine egne handlinger, kan forældrene bevilliges tabt arbejdsfortjeneste for at give luft til omsorg for søskende, eller til huslige gøremål.

- Mange handicappede børn er stærkt svingende funktionsmæssigt fra dag til dag, og en af forældrene får da tabt arbejdsfortjeneste for at passe barnet hjemme på "dårlige dage".
- Mange handicappede børn skønnes ikke at kunne overkomme en hel dag i skole eller institution, og forældrene bevilliges da tabt arbejdsfortjeneste, så de kan passe dem hjemme resten af dagen.
- De fleste specialinstitutioner har åbningstider som er 2-3 timer kortere end tilsvarende institutioner på normalområdet, og forældre bevilliges derfor ofte tabt arbejdsfortjeneste, så de kan bringe børnene senere og hente dem tidligere.
- Mange forældre bevilliges tabt arbejdsfortjeneste for at kunne følge deres børn til undersøgelser, behandling eller terapi, eller for at deltage i møder og supervision.
- Forældre, der vælger at hjemmetræne deres børn efter reglerne i servicelovens § 32 stk.6-9 bevilliges ligeledes tabt arbejdsfortjeneste for den tid, de træner barnet hjemme.

Der foreligger ingen opgørelser over omfanget hvori tabt arbejdsfortjeneste bevilliges til disse forskellige formål. Dette er i sig selv et problem når konsekvenserne af den foreslåede lovændring skal vurderes (Kilde: Svar på spm. 546 og 574, SOU alm. del). Som det vil fremgå er der en betydelig spredning, både med hensyn til hvor mange timers tabt arbejdsfortjeneste forældre bevilliges, og for hvor lang en periode. Nogle modtager tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, nogle blot få timer af og til; nogle bevilliges tabt arbejdsfortjeneste i årevis, nogle i få måneder.

Overordnet kan der peges på to forhold:

- Omfanget af tabt arbejdsfortjeneste er som regel *ligefremt proportionalt* med graden af barnets funktionsnedsættelse. Det er - helt naturligt - børnene med de sværeste handicap, hvis familier får den mest omfattende støtte. Følgelig er det også dem, der vil blive ramt hårdest af det foreslåede loft.
- Derimod er omfanget af tabt arbejdsfortjeneste gennemgående *omvendt proportionalt* med det omfang hvori familierne modtager andre former for offentlig hjælp – hvad end der er tale om komplementære ydelser efter andre paragraffer i serviceloven såsom afløsning eller pasning i hjemmet, plejefamilier eller ledsagerordninger, eller almene velfærdstilbud som pasning og skole. Ofte bevilliges forældre tabt arbejdsfortjeneste *netop fordi* kommunerne ikke kan tilbyde anden hjælp, som f.eks. en institutionsplads. Eller sagt på en anden måde: Forældrene bevilliges tabt arbejdsfortjeneste for at løse en opgave, der ellers ville påhvile kommunerne. Når antallet af forældre, der modtog tabt arbejdsfortjeneste fra 2007 til 2009 steg med 19 % – mon så ikke det skyldes problemer med netop dette? (kilde: Svar på spm. 510, 512 og 572 SOU alm. del). I hvert fald er det indlysende at hvis færre forældre ser sig i stand til at passe deres børn hjemme, så vil det give afledte udgifter ude i kommunerne.

Der er ingen valgfrihed

Loftet over tabt arbejdsfortjeneste foreslås indført, så det gælder for ansøgninger indgivet efter 1.1. 2011. Socialministeren giver følgende forklaring herpå (Kilde: SOU alm. del svar på spm. 516, vores fremhævning):

Jeg forstår godt bekymringen hos forældre, der i dag modtager tabt arbejdsfortjeneste i forhold til, hvilke konsekvenser indførelsen af ydelsesloftet vil få for jeres økonomi. Derfor har jeg også netop lagt vægt på, at alle familier, der i dag modtager tabt arbejdsfortjeneste, og som har indrettet deres økonomi derefter, har præcis de samme forhold efter lovændringen. Dette er baggrunden for, at forslaget alene gælder for nye ansøgninger, der indgives fra den 1. januar 2011. Disse familier vil kende vilkårene for tabt arbejdsfortjeneste, inden de søger, og de vil derfor have indrettet sig på dette.

Dette argument er fuldstændig meningsløst, hvis man ser det på baggrund af de ovenfor beskrevne situationer, hvor forældre bevilliges tabt arbejdsfortjeneste. Tabt arbejdsfortjeneste bevilliges for at afhjælpe et akut og uafvendeligt problem. Den bevilliges ud fra et fagligt skøn af, at den er nødvendig. Forældre til handicappede børn står ikke i en valgsituation, hvor de kan afveje fordele og ulemper ved alternative handlemuligheder, og "indrette sig" på dem. Den eneste sammenhæng hvor der muligvis kan tales om valgfrihed, er hjemmetræning efter servicelovens § 32, men antallet af forældre der træner deres børn hjemme er højst nogle få promille af det samlede antal forældre, som i dag modtager tabt arbejdsfortjeneste.

Loftet over tabt arbejdsfortjeneste vil ramme fremtidige handicapfamilier lige så pludseligt og vilkårligt som det ville gøre, hvis det blev indført for alle med dags varsel.

Mange vil blive ramt langt hårdere, end ministeriets beregninger viser

Ministeriet har fremlagt forskellige tal, som synes at vise at de økonomiske konsekvenser af loftet over tabt arbejdsfortjeneste vil være moderate for langt de fleste familier. Dette er givetvis rigtigt, men ministeriets tal er behæftet med alvorlige mangler som slører, at der er grupper af handicapfamilier der risikerer at blive ramt helt urimeligt hårdt.

Vi ved at for halvdelen af samtlige modtagerne gælder det, at tabt arbejdsfortjeneste udgør under 10 % af deres årsindkomst. Dette svarer til at de modtager tabt arbejdsfortjeneste for 3-4 timer om ugen eller derunder. Det er de mange, som kompenseres for specialinstitutionernes korte åbningstider og lignende. Man kan i høj grad diskutere det rimelige i, at disse forældre rammes økonomisk, men loftet vil næppe have alvorlige økonomiske konsekvenser for dem.

I den anden ende af spektret er der en gruppe på ca. 10 % - svarende til 1880 personer – som har tabt arbejdsfortjeneste som eneste eller tilnærmelsesvis eneste indtægt (Kilde: Svar på spm. 504 SOU almen del.). Dette er de forældre som passer deres svært handicappede børn hjemme på fuld tid. Ministeren oplyser at denne gruppe i gennemsnit vil miste 3000 kr. /md. eller 36.000 kr/året (Kilde: Svar på spm. 505 SOU alm. del.).

Imidlertid oplyser ministeren også, at ud af disse 1880 personer modtager to tredjedele allerede mindre end det foreslåede loft, hvorfor de formodes ikke at ville blive ramt økonomisk af lovændringen (Kilde: Svar på spm.573 SOU alm. del.). At så mange ligger under loftet er påfaldende, idet gennemsnitslønnen i Danmark er betydeligt højere end 235.356 kr/året. Ifølge tal

fra Danmarks Statistik er der kun mellem 5 %. (på det private arbejdsmarked) og 15 %. (blandt kommunalansatte), der tjener så lidt. Der er i hvert fald tre mulige forklaringer på dette:

- For det første er det sandsynligt at kvinder er overrepræsenteret i gruppen af fuldtidsmodtagere - en kønslig skævhed som blot vil øges yderligere ved indførelse af et loft over tabt arbejdsfortjeneste.
- For det andet er det sandsynligt at en del af gruppen *faktisk ikke modtager tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, selvom de ikke har anden indtægt*. Det kan skyldes at de i forvejen arbejdede på deltid før de fik bevilliget tabt arbejdsfortjeneste. Det kan skyldes at de er gået længere ned i arbejdstid, end de bliver kompenseret for – forholdene på arbejdsmarkedet (vagtplaner osv.) er sjældent lige så fleksible som de beregninger, man i den kommunale sagsbehandling lægger til grund for bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste. Eller det kan skyldes at de har mistet deres job men ikke har ret til dagpenge, idet de - fordi de passer deres barn hjemme - ikke kan opfylde rådighedskravet. Uanset årsagen risikerer forældre i denne situation at blive ramt hårdt af et loft over tabt arbejdsfortjeneste - selvom de samlet set tjener mindre end 235.356 kr/året.
- For det tredje kan der være en gruppe som har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i mange år, og derfor får ydelsen beregnet på grundlag af en gammel indkomst. Tabt arbejdsfortjeneste reguleres ikke i takt med lønudviklingen i samfundet i øvrigt. Hvis dette er tilfældet kan tallene fra 2007 ikke danne grundlag for en vurdering af loftets økonomiske konsekvenser fremadrettet.

Der er altså betydelig grund til skepsis over for påstanden om, at 2/3 af de, som modtager tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, ikke vil blive ramt økonomisk af det foreslåede loft. Men tager man udgangspunkt i ministeriets tal, og i oplysningen om at gruppen af heltidsmodtagere gennemsnitligt vil miste 3000 kr/md, så kan man deraf udlede at den resterende tredjedel, svarende til 627 personer eller godt 3 % af samtlige modtagere, i gennemsnit vil miste 9000 kr/md. eller 108.000 kr/ året. Det svarer til en gennemsnitlig indtægtsnedgang på 32 % - som altså vil ramme gruppen af forældre til de svageste og mest belastede børn overhovedet. Er dette noget man kan regne med at handicapforældre uden videre kan "indrette sig på", uden at det vil have alvorlige sociale konsekvenser? Er det rimeligt?

Hvis vi vender tilbage til det store flertal som ikke har tabt arbejdsfortjeneste som eneste indtægtskilde, oplyser ministeren at de gennemsnitligt vil miste ca. 1.200 kr/md eller 14.400 kr/året. (Kilde: Svar på spm. 506 SOU alm. del). Det lyder ikke af meget, men man må huske at der er en betydelig spredning i gruppen, og at den inkluderer de ovennævnte 50 % som kun modtager tabt arbejdsfortjeneste for 3-4 timer om ugen eller derunder. Blandt de resterende 40 % - 7520 personer - for hvem tabt arbejdsfortjeneste udgør mellem 10 % og 90 % af deres indtægt, vil der være mange der bliver ramt ganske hårdt på økonomien.

En sidste, men vigtig gruppe, som er "usynlig" i ministeriets opgørelser, er gruppen af forældre som bevilliges fuld tabt arbejdsfortjeneste for en kortere periode, såsom de forældre, hvis børn er under udredning eller som går og venter på et specialpædagogisk tilbud. Tag følgende eksempel: Et barn med medfødt hjerneskade vurderes ved udløbet af moderens barselsperiode at have brug for et vidtgående specialpædagogisk pasningstilbud. Der er ingen ledige pladser i kommunen, og det skønnes ikke forsvarligt at barnet passes hjemme af en uuddannet aflaster. Derfor bevilliges faderen tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid til at passe barnet hjemme. Efter 6 måneder får barnet en institutionsplads, og faderen vender tilbage på arbejde på fuld tid. Hvis man nu forudsætter at

familiens årsindtægt svarer til landsgennemsnittet - 319.000 kr. for mænd og 239.400 for kvinder – ville TAF efter de nuværende regler udgøre 28,5 % af familiens samlede årsindkomst (50 % af faderens). Hvis det foreslåede loft over tabt arbejdsfortjeneste bliver indført vil en sådan familie opleve en indtægtsnedgang på 41.822 kr. på årsbasis, svarende til 13 % af faderens indkomst eller 7 % af familiens. Det lyder ikke dramatisk. Men fordi indtægtsnedgangen falder inden for en 6 måneders periode bliver der tale om en nedgang på 6.970 kr /md svarende til 26 % af faderens og 14 % af hele familiens indtægt. Dette er - afhængig af familiens ressourcer i øvrigt - tilstrækkeligt til at skabe massiv usikkerhed om familiens livssituation og økonomi. Hvad skal en sådan familie gøre, hvis den ikke kan få enderne til at mødes? Er det rimeligt at en familie rammes så hårdt økonomisk, fordi der ikke er nogen pasningsgaranti?

Det er klart at det store flertal af forældre, der fremover bliver bevilliget tabt arbejdsfortjeneste, ikke vil blive ramt hårdere end at de kan "indrette sig". Det er også klart at der i dag er en lille gruppe velhavere, som bliver kompenseret for meget høje indtægter; ministeriet egne tal viser, at der er 264 personer, der modtager over 400.000 kr/året. De klarer sig sikkert også. Men hvad med resten? Det foreslåede loft er konstrueret, så det rammer de mest handicappede og de, der ikke bliver hjulpet eller kan hjælpes på andre måder, hårdest. Disse familier vil blive stillet markant dårligere end andre, ene og alene fordi de er så uheldige at få et handicappet barn. Er det virkelig hvad man ønsker politisk? Er det i overensstemmelse med hidtidige principper i Dansk handicappolitik? Er det i overensstemmelse med FN's handicapkonvention, som et enigt folketing ratificerede for så sent som et år siden?

Genopretningspakkens samlede konsekvenser

Det indkomsttab, det foreslåede loft vil give handicapforældre, som fremover bevilliges tabt arbejdsfortjeneste, må naturligvis ses i sammenhæng med familiernes samlede situation. Her skal det erindres, at handicapfamilier er børnefamilier lige som alle andre. De rammes også af genopretningspakkens øvrige sparetiltag, såsom loftet over børnepengene og forkortelsen af dagpengeperioden. Der foreligger ingen beregninger af den samlede betydning af genopretningspakkens tiltag for disse familier. Det er indlysende helt uholdbart.

Afledte udgifter

Spørgsmålet om, hvilke afledte udgifter et loft over tabt arbejdsfortjeneste vil medføre, trænger sig på. Ministeren har fået forelagt detaljerede beregninger over udgifter til især døgnanbringelser, hvis forældre til handicappede børn af økonomiske grunde må se sig ude af stand til at passe deres børn hjemme (SOU alm. del Bilag 282). Ministeren har dog afvist at forholde sig til disse eksempler med henvisning til, at visitationskriterierne for døgnanbringelse og andre handicapkompenserende ydelser ikke bliver ændret (Svar på spm.498 SOU alm. del). Det gør de selvsagt ikke, men det er heller ikke pointen. Pointen er, at der vil komme flere handicapfamilier som opfylder disse visitationskriterier!

At der vil komme afledte udgifter, er ubetvivleligt. Man kan vælge at stikke hovedet i busken, men det går problemet ikke væk af. Spørgsmålet er, hvor mange. Som sagt vil det store flertal af handicapforældre givetvis gøre alt for at klare sig, men der vil være nogle – de svageste - som ikke kan. Og der skal ikke særlig mange af disse familier til, før det meste af den forventede besparelse ved loftet over tabt arbejdsfortjeneste er ædt op.

Det må kunne gøres bedre

Som det foreligger, er forslaget om et loft over tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42 helt uholdbart. Det vil lægge en urimelig byrde på nogle i forvejen hårdt pressede familier, med store menneskelige og økonomiske omkostninger til følge. Det vil stille en gruppe af handicapfamilier markant dårligere end andre, ene og alene fordi de er handicapfamilier, og repræsenterer derved et eklatant brud med kompensationsprincippet, som hidtil har været grundlæggende i Dansk handicappolitik.

Hvis der skal spares, må det kunne gøres bedre. KL har i sit forenklingskatalog fra 2009 foreslået en administrativ forenkling ved at harmonisere reglerne med fleksjobordningen (s. 68), og i oplægget ”vilje til velfærd” foreslås en form for indtægtsgraduering (s. 28). Hvordan disse forslag konkret kunne føres ud i livet er et åbent spørgsmål, men de undgår i det mindste det foreliggende forslags helt urimelige skævheder.

Vi vil på det stærkeste opfordre til, at lovforslaget revideres under hensyntagen til de problemer, vi har påpeget her.

Med venlig hilsen

Peter Westh
Formand for ABA-foreningen
Landsforening for Høj-intensiv Pædagogisk Behandling af Børn med Autisme
Næstvedgade 18
2100 København Ø
Tlf: 40 53 47 99
www.abeforeningen.dk

Socialministeriet
Att. Tina Hansen

13-09-2010

Sag nr. 10/1845

Dokumentnr. 01.01.01

Maj-Britt Laursen

Tel. 35298216

E-mail: Mbl@regioner.dk

Danske Regioners høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Danske Regioner har ingen kommentarer til forslaget om at justere reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, idet dette er en ren kommunal opgave.

I forhold til forslaget om på det foreliggende grundlag at nedsætte tilskuddet til høreapparater, som udleveres fra en privat godkendt høreapparatleverandør, må man forvente, at en af konsekvenserne kan blive, at flere borgere fremover vil vælge at få udleveret høreapparatet gratis på en offentlig audiologisk klinik med risiko for længere ventetider her.

Der tages forbehold for politisk godkendelse af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Tommy Kjelsgaard

10020001
10020001
10020001

10020001
10020001
10020001

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Kongensgade 68, 2 sal
DK-5000 Odense C
Tlf. +45 66 11 90 91
CVR-nr. 57 41 64 28
epilepsi@epilepsiforeningen.dk
www.epilepsiforeningen.dk

**Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service
(justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt
arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)**

Odense 14. september 2010

Dansk Epilepsiforening takker for muligheden for at afgive høringssvar på dette væsentlige område.

Vi protesterer på det kraftigste over de påtænkte ændringer, som vil give massive økonomiske problemer for de mange tusinde familier som dette forslag vil berøre. At besparelsen fuldt indfaset forventes at indbringe over 300 millioner kroner årligt taler for sig selv. Bag forslaget sproglige finte med "*...justering af reglerne*" ligger efter vores mening et af de største handicappolitiske tilbageslag vi har set i mange år.

Den gruppe af familier, som forslaget vil ramme hårdst, er de som modtager TA på fuld tid. Det er samtidig i denne gruppe vi finder de familier som har de største vanskeligheder med at få et arbejdsliv til at harmonere med at have et barn med handicap. Forældre i disse familier kæmper en indædt og sej kamp for at få et bare tilnærmelsesvist normalt familieliv til at hænge sammen. Her spiller økonomien naturligvis også en afgørende betydning.

Via vores medlemsundersøgelser har vi fået lavet nogle særkørsler på statistikken, som viser, at langt over 50 % af vores forældre ville blive berørt af det påtænkte loft, hvis reglerne, som de foreligger i aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti, var gældende i dag.

Familier, som har børn med svær epilepsi, har en dagligdag, der er præget af mange – ofte voldsomme – anfald, gentagne indlæggelser, gentagne medicinomstillinger og konstante anfaldsbetingede afbrud i en omskiftelig dagligdag. Derudover kan børnene være præget af medfølgende bivirkninger ved den medicinske behandling, kognitive problemer, adfærdsvanskeligheder og generelle eller specifikke indlæringsvanskeligheder. I et sådant familielandskab er der ofte ingen alternativer til TA.

"Tilgangen" af børn med svær epilepsi, hvis forældre bliver nødsaget til at søge om TA bliver næppe mindre, da epilepsi ikke kan forebygges. Med det nye regelsæt bliver det derfor familier, der efter 1. januar 2011 må søge om TA på fuld tid, som

bliver ramt hårdt af ændringerne i regelsættet. De påtænkte ændringer af regelsættet er derfor hverken rimelige eller fornuftige, uanset om de betragtes i et samfundsøkonomisk, handicappolitisk eller slet og ret medmenneskeligt perspektiv.

Daværende Socialminister Henriette Kjær konstaterede i maj 2002 i Kristeligt Dagblad følgende om kompensation af tabt arbejdsfortjeneste:

"Det er én ting, at man ikke er på arbejdsmarkedet, men det kan ikke passe, at man også stilles ringere, når man sparer samfundet penge. Det giver ikke mening, hvis vi gerne vil have, at forældre beholder deres børn hjemme."

Vi hæfter os ved, at Regeringen og Dansk Folkeparti ikke har noget imod at stille forældre til handicappede børn ringere end resten af befolkningen, selvom ordningen i sin nuværende form sparer samfundet penge. Derfor betragter vi også den forelagte ændring af regelsættet som et markant brud med hidtidig dansk handicap-politik.

Med venlig hilsen

Lone Nørager Kristensen
Landsformand

René Bøgh-Larsen
Direktør

Socialministeriet

Att: Tina Hansen
tha@sm.dk

Ballerup, den 14. september 2010

Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Vi har hos Leverandørforeningen af Høreapparater (der består af Oticon, Widex, GN ReSound, Siemens, Phonak og Danaflex) noteret os følgende indsigelser mod nedsættelse og fastfrysning af tilskuddet til høreapparater:

- Kvaliteten af apparaterne på markedet vil falde som resultat af det lavere tilskud. Dette betyder en forringelse af behandlingen af patienter med høretab.
- Øget pres på de offentlige klinikker vil medføre længere ventelister til at få et høreapparat. Det er konkluderet i rapporten Uhørt udarbejdet af Socialforskningsinstituttet fra 2006, at brugen af høreapparat er en samfundsøkonomisk fordel, da det fastholder flere i arbejde trods høretab. Altså jo hurtigere behandling af høretabet desto større arbejdsstyrke.
- Et øget pres på leverandørerne må forventes, hvorfor vi naturligvis ser negativ udvikling i relation til udvikling af markedet samt antallet af arbejdspladser i Danmark, da Danmark er hjemmemarked for flere af foreningens medlemmer.

Vi håber ministeriet vil tage vore indsigelser til efterretning.

Med venlig hilsen

Peter Salling

Formand

Leverandørforeningen af høreapparater

14. september 2010
HEN/BP

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Høringssvar om lovforslag om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater

Dansk Socialrådgiverforening (DS) takker for tilsendelsen af lovforslag om justering af dækningen af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater. Vi har kun kommentarer til forslaget om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Forslaget om at nedsætte hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til maksimalt 19.613 kr. om måneden er et besparelsesforslag, der er fremsat uden forudgående undersøgelser eller analyser af de socialpolitiske konsekvenser og uden nogen former for socialpolitisk eller socialfaglig begrundelse. Fuldt indfaset vil forslaget indebære en nedskæring i hjælpen til familier som er berettiget til tabt arbejdsfortjeneste på 237 millioner kr. Det er en stor nedsættelse, som utvivlsomt vil få alvorlige konsekvenser for de familier, som fremover berøres af den.

Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, kan tildeles forældre til et barn med handicap eller en kronisk eller meget langvarig lidelse, som forældrene passer i hjemmet. Forældrene kan alene få kompensation, hvis det er "nødvendigt", at barnet skal passes, og hvis det er "mest hensigtsmæssigt", at forældrene gør det i hjemmet. Kompensationen udbetales altså kun, hvis der er tale om alvorligt handicap og sygdom af en karakter, så det bedste valg er, at forældrene passer det. Når kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste nu nedsættes meget drastisk, vil det altså få konsekvenser for muligheden for at gøre det bedste valg i disse tilfælde. Alternativet vil hyppigst være anbringelse på institution.

Eftersom en månedlig indtægt på 19.613 ligger under en gennemsnitlig lønindkomst for både ikke-uddannede og kortvarigt/mellemlangt uddannede, vil mange familier blive stillet over for et valg mellem en stor og langvarig indtægtsnedgang og en anbringelse af deres barn på institution. Det at få et alvorligt handicappet eller sygt barn vil altså fremover for mange vil være ensbetydende med enten permanent at få forringet sin økonomi alvorligt, eller give afkald på at passe barnet selv i hjemmet. Det strider markant mod de handicappolitiske principper om ligebehandling, solidaritet, sektoransvarlighed og kompensation som den danske handicappolitik bygger på. Derudover lægger det en meget stor belastning på forældre, som i forvejen har rigeligt at bekymre sig om.

Pasning i hjemmet af barnets egne forældre er altså i de konkrete tilfælde vurderet at være den bedste løsning. Dertil kommer, at det ofte vil være meget billigere end at anbringe barnet på en institution eller lade det være indlagt på et hospital. Dette lovforslag vil forvride disse hensyn, og vi må med det forvente, at nogle børn, til trods for at det ikke er det mest hensigtsmæssige, anbringes, fordi forældrene ikke har økonomisk mulighed for at passe det selv. F.eks. vil en veluddannet enlig mor, som også har andre børn at forsørge, få så svært ved at forsørge sig og sin familie på den nye lave takst, at hun vil være tvunget til at vælge anbringelse/døgnindlæggelse. Dermed kan f.eks. børn med langvarige cancersygdomme, som har bedst af ikke at blive udsat for smitterisiko ved en indlæggelse, alligevel blive tvunget til at løbe den risiko. Det er selvsagt en stor psykisk belastning for både barnet og forældrene i en i forvejen vanskelig situation

Forslaget kan efter Dansk Socialrådgiverforenings vurdering ødelægge den behandlingsmæssige og forebyggende effekt, det har at kunne kompensere forældrene økonomisk for at passe barnet hjemme, fordi compensationen snarere bliver symbolsk end reelt kompenserende. Det er dermed behandlingsmæssigt og socialpolitisk et alvorligt tilbageskridt.

Samtidig vil det medføre, at det offentlige får måske endog meget stor ekstra udgifter, fordi nogle børn som hidtil kan passes hjemme af mor og far fremover vil skulle placeres på institution eller døgnindlægges på hospital. Det er meget betænkeligt, at denne effekt slet ikke er nævnt i lovforslagets bemærkninger eller indregnet i de økonomiske konsekvenser. Den beregnede besparelse må derfor forventes at blive reduceret kraftigt, fordi flere børn anbringes/døgnindlægges.

Lovforslaget repræsenterer et klart socialpolitisk tilbageskridt og lægger op til en udvikling, som både menneskeligt, behandlingsmæssigt og økonomisk er stærkt kritisabel, ligesom det ikke er godtgjort, at det vil medføre den besparelse, som det påstås at skulle føre til. DS skal på den baggrund kraftigt opfordre til, at det tages af bordet, og at der bliver gennemført en grundig analyse af den eksisterende ordning vedr. tabt arbejdsfortjeneste, inden der evt. tages skridt til at justere den. Landets økonomiske problemer må løses på en anden måde end ved at forringe relevante og forebyggende sociale ordninger så alvorligt, som der lægges op til her.

Med venlig hilsen

Bettina Post

Formand

Dansk Socialrådgiverforening

14. september 2010

HEN/BP

Høringssvar om lovforslag om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater

Dansk Socialrådgiverforening (DS) takker for tilsendelsen af lovforslag om justering af dækningen af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater. Vi har kun kommentarer til forslaget om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Forslaget om at nedsætte hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til maksimalt 19.613 kr. om måneden er et besparelsesforslag, der er fremsat uden forudgående undersøgelser eller analyser af de socialpolitiske konsekvenser og uden nogen former for socialpolitisk eller socialfaglig begrundelse. Fuldt indfaset vil forslaget indebære en nedskæring i hjælpen til familier som er berettiget til tabt arbejdsfortjeneste på 237 millioner kr. Det er en stor nedsættelse, som utvivlsomt vil få alvorlige konsekvenser for de familier, som fremover berøres af den.

Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, kan tildeles forældre til et barn med handicap eller en kronisk eller meget langvarig lidelse, som forældrene passer i hjemmet. Forældrene kan alene få kompensation, hvis det er "nødvendigt", at barnet skal passes, og hvis det er "mest hensigtsmæssigt", at forældrene gør det i hjemmet. Kompensationen udbetales altså kun, hvis der er tale om alvorligt handicap og sygdom af en karakter, så det bedste valg er, at forældrene passer det. Når kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste nu nedsættes meget drastisk, vil det altså få konsekvenser for muligheden for at gøre det bedste valg i disse tilfælde. Alternativet vil hyppigst være anbringelse på institution.

Eftersom en månedlig indtægt på 19.613 ligger under en gennemsnitlig lønindkomst for både ikke-uddannede og kortvarigt/mellemlangt uddannede, vil mange familier blive stillet over for et valg mellem en stor og langvarig indtægtsnedgang og en anbringelse af deres barn på institution. Det at få et alvorligt handicappet eller sygt barn vil altså fremover for mange vil være ensbetydende med enten permanent at få forringet sin økonomi alvorligt, eller give afkald på at passe barnet selv i hjemmet. Det strider markant mod de handicappolitiske principper om ligebehandling, solidaritet, sektoransvarlighed og kompensation som den danske handicappolitik bygger på. Derudover lægger det en meget stor belastning på forældre, som i forvejen har rigeligt at bekymre sig om.

Pasning i hjemmet af barnets egne forældre er altså i de konkrete tilfælde vurderet at være den bedste løsning. Dertil kommer, at det ofte vil være meget billigere end at anbringe barnet på en institution eller lade det være indlagt på et hospital. Dette lovforslag vil forvride disse hensyn, og vi må med det forvente, at nogle børn, til trods for at det ikke er det mest

hensigtsmæssige, anbringes, fordi forældrene ikke har økonomisk mulighed for at passe det selv. F.eks. vil en veluddannet enlig mor, som også har andre børn at forsørge, få så svært ved at forsørge sig og sin familie på den nye lave takst, at hun vil være tvunget til at vælge anbringelse/døgnindlæggelse. Dermed kan f.eks. børn med langvarige cancersygdomme, som har bedst af ikke at blive udsat for smitterisiko ved en indlæggelse, alligevel blive tvunget til at løbe den risiko. Det er selvsagt en stor psykisk belastning for både barnet og forældrene i en i forvejen vanskelig situation

Forslaget kan efter Dansk Socialrådgiverforenings vurdering ødelægge den behandlingsmæssige og forebyggende effekt, det har at kunne kompensere forældrene økonomisk for at passe barnet hjemme, fordi kompensationen snarere bliver symbolsk end reelt kompenserende. Det er dermed behandlingsmæssigt og socialpolitisk et alvorligt tilbageskridt.

Samtidig vil det medføre, at det offentlige får måske endog meget stor ekstra udgifter, fordi nogle børn som hidtil kan passes hjemme af mor og far fremover vil skulle placeres på institution eller døgnindlægges på hospital. Det er meget betænkeligt, at denne effekt slet ikke er nævnt i lovforslagets bemærkninger eller indregnet i de økonomiske konsekvenser. Den beregnede besparelse må derfor forventes at blive reduceret kraftigt, fordi flere børn anbringes/døgnindlægges.

Lovforslaget repræsenterer et klart socialpolitisk tilbageskridt og lægger op til en udvikling, som både menneskeligt, behandlingsmæssigt og økonomisk er stærkt kritisabel, ligesom det ikke er godtgjort, at det vil medføre den besparelse, som det påstås at skulle føre til. DS skal på den baggrund kraftigt opfordre til, at det tages af bordet, og at der bliver gennemført en grundig analyse af den eksisterende ordning vedr. tabt arbejdsfortjeneste, inden der evt. tages skridt til at justere den. Landets økonomiske problemer må løses på en anden måde end ved at forringe relevante og forebyggende sociale ordninger så alvorligt, som der lægges op til her.

Med venlig hilsen

Bettina Post

Formand

Dansk Socialrådgiverforening

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Tina Hansen
E-mail: tha@sm.dk

Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 70 11 45 45
Fax 33 30 44 49
www.hk.dk/kommunal

Dato 13. september 2010

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service - Justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste

Socialministeriet har den 2. september 2010 sendt forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater) i høring via Høringsportalen.

Indledningsvist undrer vi os over, at lovforslaget ikke er sendt direkte i høring hos HK/Kommunal. En stor del af de kommunale medarbejdere (assistenter, socialformidlere m.fl.), der rådgiver om - og administrerer lovgivningen omkring - kompensation for tabt arbejdsfortjeneste jfr. Servicelovens § 42, er organiseret via HK/kommunal.

Det skal bemærkes, at HK/Kommunal ikke har kommentarer til justering af reglerne om tilskud til høreapparater, hvorfor der kun afgives høringssvar i forhold til forslag om justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Forslag til indførelse af et loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste

Jfr. bemærkningerne til lovforslaget, fremsættes lovforslaget som led i udmøntningen af aftalen af 25. maj 2010 mellem regeringen og Dansk Folkeparti om genopretningen af dansk økonomi.

HK/Kommunal finder det bekymrende, at man med dette lovforslag forsøger at gøre op med en af dansk handicappolitiks hidtidige grundstene: Kompensationsprincippet, som led i forsøget på at genoprette dansk økonomi.

I Regeringens egen handicappolitik står: *"Alle skal have mulighed for at leve en aktiv og selvstændig tilværelse. Uanset om man har et handicap. Det skal være lettere at leve med et handicap, og indsatsen skal tilrettelægges efter det enkelte menneskes behov. Målet er, at handicappede opnår fuld deltagelse i samfundslivet og undgår isolation og social udstødelse. Regeringen lægger vægt på, at vi omsætter de bærende handicappolitiske principper – ligebehandling, kompensation og sektoransvar – til praktiske initiativer, der kan gøre en forskel i dagligdagen."*

HK/Kommunal finder ikke, at lovforslaget er i tråd med regeringens egen politik. Ved at lægge loft over ydelsen af tabt arbejdsfortjeneste, vil langt de fleste forældre til handicappede børn netop ikke blive kompenseret for børnenes handicaps, men vil i stedet i mange tilfælde blive udsat for en yderligere marginalisering og fattiggørelse.

Ydelsens størrelse

HK/Kommunal vil advare imod, at der foreslås et loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste (TA) på 19.613 kr. om måneden fra og med 1/1 2011. Dette svarer til en timeløn på ca. 120 kr. inklusive pension.

Dette finder vi er en meget lav ydelse, som vil betyde, at mange forældre til handicappede børn fremover vil få et væsentligt indtægtstab, hvis de vælger at modtage TA.

HK/Kommunal så helst, at der ikke blev fastsat et loft over TA, men såfremt det fastholdes, at der skal lægges loft over ydelsen, foreslår HK/Kommunal, at loftet hæves til minimum 40.000 kr. om måneden. Dette vil for de højest lønnede modtagere af TA fortsat give et indtægtstab, men det er vores vurdering, at et loft af denne størrelse vil ramme mindre hårdt, og vil have afgørende betydning for, at de berørte familiers økonomi fortsat hænger sammen.

HK/Kommunal frygter, at såfremt lovforslaget vedtages i sin nuværende form, vil familier der får et handicappet barn og vælger at passe det i hjemmet, kunne blive tvunget til at flytte fra deres bolig, som de har valgt ud fra deres kendte indkomstniveau. Dette blot fordi de er så "uheldige" at få et handicappet barn.

Vi mener desuden, at én af socialpolitikens "støttepiller", nemlig solidaritetsprincippet hvor støtteforanstaltninger og handicapkompenserende ydelser hidtil er blevet finansieret solidarisk via skattesystemet, lider en krank skæbne i forhold til indførelse af et loft over TA. Modtagerne af TA er typisk unge familier i den erhvervsaktive alder og med samme ønsker til livet som alle andre. Nogle familier er så "uheldige" at få et handicappet barn. Oven i sorgen, begrænsninger i karrieremuligheder, kampe for at få et ordentligt tilbud til deres barn osv., må de så fra 2011 også indse, at de bliver ringere stillet økonomisk end deres uddannelse, job mv. ville have betydet, hvis de havde fået et rask barn.

Når forældre får et handicappet barn, vil hjertet og følelserne typisk sejre over økonomiske overvejelser i forhold til barnets fremtidige ophold. Langt de fleste - hvis ikke endda alle - forældre vil ønske selv at varetage pasningen af barnet i hjemmet.

Problemet er, at samfundet som det er i dag, typisk er indrettet på 2 udearbejdende forældre og 2 indtægter, hvorfor det for nogle forældre kan blive et grumt, men nødvendigt valg, at skulle lade det offentlige overtage forsørgelsen og pasningen af barnet. Med indførelse af så lavt et loft for TA, vil fx. en enlig forælder med måske 1-2 andre børn, typisk være prisgivet i forhold muligheden for at modtage TA, og vil være tvunget til at lade det offentlige overtage forsørgelsen. TA vil her ofte ikke være en reel mulighed, hvis bl.a. hensynet til de andre børn, økonomi, socialt netværk m.m. skal inddrages i overvejelserne.

Forholdet til Servicelovens § 118

Under bemærkningerne til lovforslaget vedr. punkt 3 fremhæves det, at konsekvensen af forslaget er, at der indføres en øvre grænse for det beløb, som kommunalbestyrelsen skal udbetale i tabt arbejdsfortjeneste svarende til den løn, kommunalbestyrelsen udbetaler ved ansættelse til pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom i hjemmet efter servicelovens § 118.

Efter Servicelovens § 118, stk. 3, kan personen ansættes i indtil 6 måneder, og pasningsperioden kan herudover maksimalt forlænges med indtil 3 måneder, hvis særlige forhold taler herfor. På den baggrund mener HK/Kommunal ikke, at der kan henvises til SL § 118 i forhold til fastsættelse af grænsen for det beløb, der kan udbetales i TA. Ydelser efter SL § 118 kan maksimalt udbetales i 9 måneder, mens udbetaling af TA kan ske i årevis, og i nogle tilfælde i helt op til 18 år. Ydelser efter SL § 118 kan således ikke sammenlignes med ydelser efter SL § 42, idet TA i princippet kan ende med at blive en forælders forsørgelsesgrundlag i op til 18 år, modsat en meget tidsbegrænset ydelse efter SL § 118.

Lovgivning på baggrund af enkeltsager

HK/Kommunal henviser til socialministerens svar til Folketingets Socialudvalg på spørgsmål nr. 487 hvoraf det fremgår, at ud af i alt 15.114 modtagere i TA i 2007, fik 264 personer, svarende til 1,75 % af alle modtagere udbetalt mere end 400.000 kr. 33 personer, svarende til 0,2 % fik udbetalt mellem 300.000 - 400.000 kr. og 561 personer, svarende til 3,7 %, fik udbetalt mellem 200.000 - 300.000 kr. Det betyder, at kun 5,7 % af alle modtagere af TA i 2007 fik udbetalt over 200.000 kr. om året. Langt størsteparten af alle modtagere af TA i 2007 - **hele 94,3 %** - har altså modtaget under 200.000 kr. om året.

Det vækker derfor stor undring, at lovforslaget i det hele taget fremsættes. Vi har i HK/Kommunal også set avisoverskrifterne, hvor 2 enkeltsager med modtagere af TA (hhv. 790.000 kr. og 1,4 mio. kr. årligt) har prydet overskrifterne i dagbladene. Både ministerens tal ovenfor og sagerne generelt i kommunerne i øvrigt viser, at der er meget langt mellem så høje udbetalinger af TA.

HK/Kommunal vil i den forbindelse kraftigt advare mod det, der her ligner lovgivning ud fra konkrete enkeltsager, når det samtidigt er usammenligneligt med virkelighedens modtagere af TA.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages, vil ordningen med kompensation for tabt arbejdsfortjeneste blive mindre fleksibel for et forældrepar, som hidtil frit har kunnet vælge at tilrettelægge

fordelingen af timerne jfr. bevilgede TA mellem sig. Lovforslagets konsekvens vil være, at forældrene i fremtiden i højere grad kan blive nødt til at skele til, for hvem ordningen vil være mest økonomisk - altså den lavest lønnede, hvilket alt andet lige, i mange tilfælde vil være moderen.

Dermed gør ordningen med TA også i bekymrende grad op med ligestillingsprincipperne, ligeløn m.m., hvor størsteparten af modtagerne af TA - især mødre til handicappede børn - vil få en forringet livsindtægt, herunder også en væsentligt mindre pensionsudbetaling.

Det kan derfor også undre, at der under punkt 5. i lovforslagets bemærkninger ikke er uddybet noget under overskriften "*Ligestillingsmæssige konsekvenser*".

Økonomiske konsekvenser

Idet TA er en frivillig ordning, vil indførelsen af et loft over ydelsen betyde et øget behov for aflastningspladser og pladser på døgninstitutioner for handicappede børn. Disse foranstaltninger vil typisk være noget dyrere (op til 1 mio. kr. pr. barn pr. år), end TA-ydelse til forældrene for selv at varetage pasningen af børnene.

HK/Kommunal undrer sig på den baggrund over fremsættelse af lovforslaget, idet TA som ydelse rent historisk blev indført, for at forebygge de meget dyre anbringelser af handicappede børn.

Under "*Økonomiske konsekvenser for det offentlige*" under lovforslagets bemærkninger er nævnt, at forslaget skønnes at medføre offentlige mindreudgifter på 51,8 mio. kr. i 2011, 143,5 mio. kr. i 2012, 204,8 mio. kr. i 2013 og 237,6 mio. kr. i 2014. Fuldt indfaset i 2019 skønnes mindreudgiften til 307,9 mio. kr.

Der gives 50 % refusion til kommunerne på udgifterne til TA. Det samme gør sig ikke gældende for udgifterne til fx. aflastning og døgnanbringelser. HK/Kommunal forventer, at lovforslaget vil øge kommunernes udgifter til aflastning og døgnanbringelserne, idet nogle forældre for ikke at skulle gå fra hus og hjem, fremover vil være tvunget til lade kommunen varetage pasningen af deres børn. Dermed er det vores opfattelse, at eventuelle offentlige mindreudgifter på baggrund af lovforslaget, reelt kun vil være i statens - og ikke kommunernes favør. Kommunerne vil endda måske kunne forvente en merudgift.

Præcisering af personkredsen

Jfr. lovforslaget, foreslås det, at borgere, der har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i løbet af 2010 uanset hjælpens omfang, vil være omfattet af nugældende beregningsregler, hvis betingelserne for at modtage ydelsen i øvrigt er opfyldt.

HK/Kommunal kan forudse situationer, hvor forældre har haft en løbende bevilling af TA i 2010, men hvor de ikke har anvendt bevillingen i 2010. Såfremt lovforslaget vedtages, ønskes det derfor præciseret, hvorvidt nugældende eller fremtidigt regler vil gøre sig gældende for borgere, der har fået udbetalt TA tidligere end 2010 (men ikke i 2010).

Med venlig hilsen

Per Støve
formand for socialpolitisk Udvalg
HK/Kommunal

Heidi Lilholt Holm
medlem af Socialpolitisk Udvalg
HK/Kommunal

Dansk HøreCenter
Nørregade 71
5000 Odense C

Odense, den 14. september 2010

Til
Socialministeriet
Departementet
Att: Specialkonsulent Tina Hansen
Alene sendt på mail: tha@sm.dk

Høringssvar vedr.

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Dette høringssvar vedrører kun forslaget del om tilskud til høreapparater.

Dansk HøreCenter tillader sig at svare på denne høring på trods af, at vi ikke har fået tilsendt materialet fra Socialministeriet, da vi ikke er dækket af en brancheorganisation. Dansk HøreCenter er Danmarks mest udbredte kæde på området, og vi har den største omsætning i antal kroner og i antal høreapparater.

Dansk HøreCenter vil gerne i fremtiden have tilsendt forslag vedrørende høreapparatområdet, når de skal i høring. Vi må anbefale, at de danske høreapparatproducenter, hvoraf tre er blandt verdens seks største, også høres, da de vil kunne redegøre uddybende for konsekvenser, som vi ikke er opmærksomme på. På ganske få områder er Danmark stærkere positioneret industrimæssigt, og der er utvivlsomt en sammenhæng med den udbredte forståelse for vigtigheden af omsorg for hele befolkningens hørevelfærd. Egenbetalingen på høreapparater er steget voldsomt de seneste år, og man kan frygte, at Danmarks position på området kan blive truet, hvis denne udvikling fortsætter. Det vil betyde tab af mange arbejdspladser på et område, som må forudses at ville vokse betydeligt i årene fremover.

Kommunernes manglende forståelse for udgifterne på høreapparatområdet.

Siden kommunalreformen, hvor betalingen af tilskud til privatanskaffede høreapparater blev lagt over til kommunerne, har der fra kommunal side været mange misforståelser omkring udgifterne, og hvad de dækker.

De offentlige klinikker opkræver kun kommunerne for høreapparatets indkøbspris excl. Moms, og regionen betaler alle andre udgifter. Hos de private dækker tilskuddet høreapparat, undersøgelser, kontrol, justering og service i 4 år inkl. moms. Dette giver desværre anledning til kassetænkning i kommunerne i stedet for at se på den samlede samfundsmæssige udgift. For kommunerne er det billigere, at borgerne bruger det dyrere offentlige system. For samfundets samlede økonomi er det

er fordel, at borgerne bruger de billigere private leverandører.

I forbindelse med kommunalreformen overgik de fleste af pengene fra amternes indkøb af høreapparater på de offentlige klinikker til regionerne. Nu sender de offentlige klinikker i regionerne regningen på høreapparaterne til kommunerne. Disse regninger er alene for apparaterne, og beløbet er uden moms. Kommunernes regning fra de private er incl. moms, undersøgelser, kontrol, justering, service i 4 år og udgifter til husleje, øvrig drift og personale.

Senest er Horsens Kommune gået i gang med at etablere en kommunal høreklub, da de mener de mener, at de så kan "spare" 2.000 kr., som er forskellen mellem høreapparatprisen fra de offentlige klinikker og tilskud til privatanskaffede høreapparater. Men det koster mange penge at drive en høreklub og yde service i 4 år, hvilket kommunen slet ikke regner med økonomisk.

Skal den billigste løsning på høreapparatområdet nu nedsættes med 10 pct., fordi ingen klart kan gennemskue de to meget forskellige ordninger?

Det virker forunderligt, at dette indgreb alene retter sig mod den billigste ordning. Skulle den eksisterende ulighed mellem ordningerne blot fastholdes, så måtte det kræve, at det ønskede provenu blev hentet fra såvel tilskuddet til de privat udleverede høreapparater som til de offentligt udleverede apparater. Alt andet vil være konkurrenceforvridende. Den for samfundet mest økonomiske model ville selvfølgelig være, at man gjorde den billigste model mest tillokkende for såvel borgerne som kommunerne.

Hvordan er besparelsen beregnet?

Det bliver anført på side 6, 2. afsnit "I 2009 blev der i alt udleveret ca. 166.000 høreapparater i offentligt og privat regi, hvoraf ca. 70.000 blev udleveret i privat regi." Det er bestemt ikke korrekt. Det rigtige tal er ca. 130.000 høreapparater, og ministeriets opgørelse i afsnit 4.2. på i alt 158 mill. i samlet besparelse på tilskudsbesparelsen på de 10 pct. for årene 2011, 2012 og 2013 stemmer heller ikke overens, med de tilskud der i dag udbetales excl. moms. Det vil max blive 130 mill. over 3 år ud fra de eksisterende tal.

Det må forventes, at en større del af brugerne vil søge over til de offentlige klinikker, hvor de samlede samfundsmæssige omkostninger er højere for et udleveret høreapparat, samtidig med at der i forvejen er lange ventelister. Mange kommuner medvirker meget aktivt til at flytte borgerne fra det billigere private system til det dyrere offentlige system.

Hvis der skal spares på den behandling, som brugerne får i det billigere private system, bør der ligeledes spares på både høreapparat og behandling i det dyrere offentlige system, da der ellers vil være tale om konkurrenceforvridning. Konkurrencestyrelsen har tidligere været meget opmærksom på denne forvridning af konkurrencen på området.

Fakta er følgende:

- Med den nuværende størrelse af tilskud sparer samfundet 2.168 kr. excl moms, hver gang et høreapparat bliver udleveret via tilskudsordningen kontra det offentlige tilbud. (Bilag A)
- Der blev sparet 141 mill. kr. på tilskudsordningen i 2009 kontra udlevering i det offentlige. (Bilag A)
- Indkøbspriserne på de offentlige klinikker via Amgros er steget til prisindeks 136,51 - langt mere end tilskudsbeløbet, som er steget til indeks 125,13. Hvordan kan tilskuddet så nedsættes med 10 pct, og med begrundelsen, at høreapparatpriserne er faldet? (Bilag B)
- Tilskudsordningen blev indført efter pålæg fra Konkurrencestyrelsen, og en ensidig nedsættelse af tilskudsbeløbet og et fortsat frit forbrug i offentligt regi, forringer de private klinikkers mulighed for at kunne levere konkurrencedygtige løsninger til brugerne. Hvorfor er der ingen begrænsninger på det offentlige område, som har haft en langt større stigning i udgifter til høreapparater?

Hvad betyder nedsættelsen af tilskuddet for brugerne?

- Ingen ønsker et høreapparat, med mindre de har brug for det.
- I gennemsnit går der syv år fra en person med hørenedsættelse erkender sit behov for et høreapparat, til det er anskaffet.
- Ca. 350.000 brugere i Danmark har stor daglig glæde af at anvende høreapparat.
- 27 pct. af høreapparatbrugerne har ikke mulighed for at anskaffe høreapparater for mere end tilskudsbeløbet, og derfor vil deres høreapparater frem til 2013 blive pris- og kvalitetsmæssigt forringet med op til 34 pct. (Bilag C). Det vil ligeledes påvirke høreapparatkvaliteten for øvrige brugere med egenbetaling, men hårdest går det ud over de økonomisk dårligst stillede.
- Et større antal vil pga. den større egenbetaling i stedet vælger det offentlige tilbud, og så er besparelsen meget hurtigt brugt op på merudgifter i forbindelse med den offentlige behandling kontra tilskud (bilag B). En mulighed er dog voldsomt voksende ventelister for på den måde at udskyde udgifterne i det offentlige system.

Spørgsmål

Du er meget velkommen til at kontakte Niels Lodman på tlf. 21 68 98 67 eller Hanne Licht på tlf. 24 62 92 22, hvis du har yderligere spørgsmål eller ønsker andre sider af høreområdet belyst.

Med venlig hilsen

Niels Lodman
Dansk HøreCenter
Nørregade 71
5000 Odense C.

Bilag A

Det offentliges udgifter til høreapparatbehandling på offentlig klinik kontra tilskudsordningen

Når tilskudsordningen til høreapparater skal sammenlignes med den samlede offentlige udgift til udlevering af høreapparater på offentlig klinik, skal der i sammenligningen tages højde for, at tilskuddet dækker indkøb af høreapparat, alle undersøgelser, kontrol, justering og service i fire år inkl. moms. Det eneste sted, hvor man har opstillet en beregning over amternes udgifter til den offentlige høreapparatbehandling, er i LBH's Hvidbog fra 1999:

LBH's samlede beregnede pris fra Hvidbog på offentlig udlevering (excl. moms) i 1999 er på 5.766 kr., hvor høreapparaternes indkøbspris på daværende tidspunkt var 2.500 kr. excl. moms. Ifølge Leverandørforeningen var indkøbsprisen i 2009 på 3.500 kr. i gennemsnit. Pristalsreguleres beløbet fra 1999 frem til 2009 (fra index 97,3 til index 119,7 ifølge Danmarks statistik), er prisen på den samlede offentlige behandling vedr. udlevering af et høreapparat på 7.518 kr. excl. moms i 2009.

Privat udlevering med tilskud på 6.010 kr. inkl. moms og excl. delvis moms på 5.350 kr. i 2009.

Der er altså tale om en samfundsmæssig besparelse for det offentlige, når borgerne benytter tilskudsordningen på 2.168 kr. excl. moms pr. høreapparat. Faktisk bliver det offentlige sparet for penge, hver gang en patient vælger den private tilskudsordning.

	Offentlig omkostning i 1999 pr. høreapparat	Offentlig omkostning i 2009 pr. høreapparat	Privat tilskud pr. høreapparat i 2009	Besparelse pr. høreapparat udleveret privat i 2009
Pris for høreapparat	2.500	3.500		
Pris for behandling	3.266	4.018		
Samlet pris	5.766	7.518	6.010	
Heraf moms			660	
Samlet pris excl. Moms	5.766	7.518	5.350	2.168

Der forventes udleveret ca. 65.000 høreapparater via tilskudsordningen i 2009, hvilket betyder, at der blev sparet 141 mill. kr. på tilskudsordningen i 2009 kontra udlevering i det offentlige.

Bilag B

Udviklingen i priserne på de offentlige indkøbte høreapparater kontra udviklingen i tilskudsbeløbet

Begge dele sammenholdes med prisindex fra Danmarks statistik

Udviklingen for de offentlige indkøbspriser på høreapparater

Årstal	Gns. pris på off. indkøbt høreapparat excl. moms	Prisindeks Danmarks Stat	Beregn prisindeks på faktisk stigning i købspris
1999	2.500 kr.	97,3	
2009	3.500 kr.	119,7	136,24

Udviklingen for det offentlige tilskud til privatanskaffede høreapparater

Årstal	Offentlig tilskud incl. moms til privatanskaffet høreapparat	Prisindeks	Beregnet prisindeks i det faktiske tilskud
2002	5.000 kr.	104,1	
2009	6.010 kr.	119,7	125,13

Det offentlige indkøbte i 1999 ifølge LBH's Hvidbog høreapparater til gennemsnitlig 2.500 kr. Ifølge tallene fra Leverandørforeningen for 2009 blev der i 2009 indkøbt høreapparater for gennemsnitligt 3.500 kr. excl. moms på de offentlige klinikker.

Det private tilskud blev i 2002 hævet til 5.000 kr. i forbindelse med indførelsen af behandlingsgarantien, således at der ikke var behandlingsgaranti på høreapparatområdet, men en egentlig mulighed for høreapparatbehandling uden egenbetaling.

De offentlige tilskud på 5.000 kr. i 2002 og 6.010 kr. i 2009 er inkl. moms.

De offentlige klinikkers indkøbspriser på høreapparater via Amgros er steget langt mere end tilskudsbeløbet, hvordan kan det hænge sammen med argumentet om, at "det offentlige tilskud er vokset hurtigere end høreapparaternes pris"?

Bilag C

Konsekvensen for kvaliteten af de udleverede høreapparater for tilskudsprisen på private klinikker.

Tilskudsbeløbet skal i de private klinikker dække hele høreapparats købet, undersøgelser, behandling, tilpasninger, service og garanti i fire år samt løn, husleje og øvrig drift.

Ca. 27 pct. af brugerne, som ikke har råd til eller mulighed for at betale noget selv, anskaffer høreapparat for tilskudsprisen.

Nedenstående beregning er foretaget med udgangspunkt i, at prisindekset stiger med 2 pct. årligt de kommende 3 år samtidig med, at indkøbsprisen er anslået til 2.750 kr. inkl. moms i 2010 for høreapparater udleveret for tilskudsbeløbet uden egenbetaling. Opmærksomheden skal ligeledes henledes på, at alle øvrige priser og lønninger ikke forventes at kunne nedsættes eller sættes i bero, men stiger med prisindekset på 2 pct.

Den forventede udvikling for behandlingsforløb og beløb til høreapparat uden nedsættelse af tilskudsbeløbet:

	Offentligt tilskud	Behandlingsbeløb	Beløb til høreapparat
2010	6.230	3.480	2.750
2011	6.350	3.550	2.800
2012	6.470	3.620	2.850
2013	6.600	3.690	2.910

Den forventede udvikling med 10 pct. besparelse på tilskudsbeløbet og fastholdelse af sats til 2013:

	Offentligt tilskud	Behandlingsbeløb	Beløb til høreapparat	Nedsættelse af beløb til høreapparat i pct.
2010	6.230	3.480	2.750	0
2011	5.610	3.550	2.060	26
2012	5.610	3.620	1.990	30
2013	5.610	3.690	1.920	34

Resultatet fra den 10 pct. nedsættelse af tilskuddet og fastholdelse frem til 2013, betyder en pris-mæssig forringelse på 34 pct. til anskaffelse af høreapparater for tilskudsbeløbet. Er der nogen indikation for, at høreapparatpriserne er faldet eller vil falde i perioden?

Samtidig er der ingen begrænsning på prisudvikling for indkøb på de offentlige klinikker, hvilket gør den konkurrencemæssige situation uholdbar for de private klinikker.

Mobiliseringen

Ældremobiliseringens sekretariat Suomisvej 3, 1927 Frederiksberg C
Tlf. 35 35 26 99 - Fax: 35 35 26 44
www.aeldremobiliseringen.dk

Socialministeriet
Departementet
Holmens kanal 22
1060 København K
tha@sm.dk

14.09.2010

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Socialministeriet har ved mail af 2. september 2010 udsendt ovenstående lovforslag til høring.

Ældremobiliseringen har ikke nogen kommentarer til forslaget om tabt arbejdsfortjeneste.

Efter forslaget nedsættes tilskuddet til høreapparater udleveret af privat godkendt høreapparatleverandør med 10%, og der sker 3 års fastfrysning og efterfølgende regulering efter reguleringspristallet.

Ældremobiliseringen finder det umiddelbart vanskeligt at forstå, at tilskuddet til høreapparater nedsættes, idet priserne på apparaterne ikke er eller forventes at falde, og at der hele tiden udvikles mere avancerede apparater, som ikke kan erhverves uden meromkostning for brugeren.

Ældremobiliseringen skal yderligere bemærke, at det er væsentligt, at der stadig er et reelt frit valg mellem offentlige og private leverandører, så man begge steder kan få foretaget de nødvendige undersøgelser og få udleveret et høreapparat, der kan afhjælpe ens problemer uden at dette skal medføre omkostninger for den enkelte. Ældremobiliseringen går ud fra, at dette fortsat vil være tilfældet, da det er bekendt, at regeringen lægger vægt på valgmuligheder.

Med venlig hilsen

Gitte E. Olsen

CVR 26 13 90 31 Bank 53 01-09 12 356 Giro 16 89 14 36

Ældremobiliseringen består af: Sammenslutningen af Pensionistforeninger i Danmark - Danske Pensionister - LO Faglige Seniorer og Pensionisternes Samvirke

Roskilde den 14. september 2010

Høringssvar vedrørende: "Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)", journalnummer 2010-2680, dateret 2. september 2010.

Vi er en lille forening for forældre, der hjemmetræner deres hjerneskadede børn. Selvom der ifølge socialministeriet blot er ca. 70 familier der hjemmetræner efter Servicelovens § 32 i Danmark, mener vi, at vi som forening er forpligtigede til at give vores mening til kende. Ikke mindst fordi alle vore medlemmer i høj grad er påvirkede af muligheden for at forældre selv tager ansvar for deres børns udvikling.

Et eventuelt loft over TAF vil undergrave mulighederne for at hjemmetræne efter SEL § 32.

De forældre der tjener mere end det bebudede loft over TAF vil enten skulle finde besparelser i familiens økonomi eller finde supplerende indtægtskilder. En supplerende indtægtskilde kunne være en "forsikring mod at få et handicappet barn" som udbetaler differencen mellem ens reelle løn og den løn som vil kunne gives efter SEL 32. Vi har i Hjernebarnet været i kontakt med to af de største forsikringsselskaber i Danmark. Forsikringsselskaberne siger samstemmende at en sådan forsikring kun vil blive tegnet af en begrænset gruppe (kommende) forældre og opsagt når barnet fylder 2 - 3 år og har en normal udvikling. Denne forsikring vil derfor blive så dyr at tegne at den ikke for nærværende virker som et produkt, der vil være et rentabelt marked for. Det ligger derfor ikke lige for at finde en supplerende indtægtskilde.

Derfor vil langt de fleste familier der måtte ønske at hjemmetræne deres børn være nødt til at finde besparelser på budgettet. Hos langt de fleste af vores medlemmer tegner boligudgiften sig for den største del af familiernes udgifter. Det vil derfor være nærliggende at fokusere og justere på netop dette parameter for at kunne hjemmetræne sit barn i så lang tid som muligt. Det er dog svært at skulle planlægge en flytning med alle de gener det medfører for familiens øvrige medlemmer, når man lige har fået konstateret at man har barn med brug for intensiv hjælp og træning. Både søskende og forældres tarv skal vægtes - ikke mindst i forhold til at den største besparelse opnås ved at flytte til en billigere del af Danmark. En sådan beslutning kræver tid og på kort sigt vil der derfor være færre familier, der søger om hjemmetræning, da familierne bliver nødt til at ændre voldsomt på deres dagligdag.

Dette vil fuldstændig undergrave § 32 som giver forældrene ret til selv at tage ansvar for deres barns udvikling.

Et eventuelt loft over TAF vil udelukkende skabe en samfundsøkonomisk gevinst på kort sigt.

Der er ingen forældre, der ikke vil gøre det bedste for sit barn – og med internettet er det ikke svært at finde de muligheder ens barn har og hvilke der passer bedst til familien. Hvis forældrene fremover ønsker at hjemmetræne bliver de nødt til at forholde sig til de økonomiske konsekvenser dette måtte have for hele familien. I rigtig mange former bruges netop økonomi som et adfærdsregulerende middel. Dyrere afgifter på tobak og alkohol, energiafgifter, højere bøder osv.

HJERNE BARNET

Det er derfor naivt at tro at forældrene i lige præcis i denne sammenhæng ikke vil lade sig adfærdsregulere. Når man vælger at hjemmetræne sit barn er det jo netop for barnets og familiens bedste. Men vi har alle en økonomisk smertegrænse. Det er ikke svært at lægge et budget og ud fra dette vurdere om familien har råd til at hjemmetræne og i givet fald hvor lang tid. Nogle familier vil ganske givet ikke have råd før de får etableret et økonomisk grundlag der tillader dem det. Disse familier vil måske ikke vælge hjemmetræning men en institution til deres barn indtil de kan realisere ønsket om hjemmetræning. Under alle omstændigheder vil en begrænset økonomi nødvendigvis på sigt føre til en øget institutionalisering af vores børn. Kreditforeningen eller udlejeren giver ikke rabat på boligudgifterne på grund familiens mindskede indtægt. Nogle familier vil derfor nødvendigvis få en tidsbegrænset mulighed for at træne deres barn. Med mindre de river familien op ved rode og flytter, for at skabe en bedre likviditet.

Hver gang vi ved hjemmetræning giver et barn en færdighed giver vi udover barnets glæde ved at være mere selvhjulpent - også samfundet en økonomisk gevinst. Hvis et barn opnår færdigheden af at kunne spise selv så sparer vi mindst en million kr. i barnets levetid. (hvis barnet skal bruge 30 minutter mindre om dagen til at spise (10 minutter per måltid) vil det give 55 år a 365 dage a ½ time til 106 kr./timen = 1.094.088 kr.). Og det er kun ved én opnået færdighed!

Konsekvensen af det forslåede loft vil være at der bliver et øget behov for institutioner og at kommunerne derfor vil rammes af højere udgifter på dette område. Jeg vedhæfter lægger dokumentet "Udgifter for familier med forskellig lønindkomst".

Et eventuelt loft over TAF vil begrænse forældrenes fælles indsats ved hjemmetræningen.

Ved at indføre loftet vil man u hensigtsmæssigt forskelsbehandle kønnene. Statistisk er det sådan at mænd tjener mere end kvinder. Så en familie der får et handicappet barn og enten vælger, eller bliver nødt til, at hjemmetræne, vil derfor ofte vælge at moren skal modtage TAF. Det er at tvinge familier ind i en ulige rollefordeling for ikke at miste økonomisk grundlag for familiens eksistens. I dag er der mange familier der skiftes til at træne barnet, dels af hensyn til barnet, dels for at begge forældre bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet - det vil familierne ikke have råd til fremover.

Derudover vil man med henblik på ovenstående forhindre mænd i at tage ansvaret på sig og få mulighed for at knytte sig til det handicappede barn i samme grad som moren.

Effektundersøgelsen er ikke afsluttet.

Der er af Socialministeriet iværksat en effektundersøgelse af om hvorvidt træning efter FHC og IAHP' metoder virker. Der er en del af vores medlemmer som bruger tid og ressourcer på at deltage i denne undersøgelse. Det virker derfor som en forhastet politisk beslutning at ændre på grundlaget for at kunne hjemmetræne uden først at have undersøgt effekten af hjemmetræningen og den samfundsøkonomiske gevinst hjemmetræning medfører.

HJERNE BARNET

Vi mener at hjemmetræningen skal undtages fra loftet.

For familier der hjemmetræner er tabt arbejdsfortjeneste, den økonomiske løsning der muliggør at forældrene kan vælge at træne med barnet og stimulere barnet således at barnet udvikler flere færdigheder og bliver mere selvhjulpent. På trods af, at muligheden for hjemmetræning har været til stede i hele landet i næsten 2 år er der ca. 70 familier der hjemmetræner iht. oplysninger fra Socialministeriet.

Denne mulighed mener vi også at fremtidige forældre til handicappede børn skal have.

Derfor mener vi hjemmetrænende forældre skal UNDTAGES fra de nye regler om loft over tabt arbejdsfortjeneste, da det rent faktisk har vist sig, at børnene har fremgang ved at blive trænet hjemme og desuden er antallet af hjemmetrænende forældre forsvindende lille i forhold til den gruppe der ikke hjemmetræner.

Vi vil derfor opfordre til at forældre, der vælger at hjemmetræne fremover bliver undtaget fra et loft over tabt arbejdsfortjeneste.

Med venlig hilsen

Tore Breilø

Formand for foreningen Hjernebarnet

Munksøgård 24,
4000 Roskilde,
Telefon 26 18 21 41

Økonomiske konsekvenser af afskaffelse af fuld lønkompensation.

Til belysning af merudgifter for kommunerne ved afskaffelse af fuld lønkompensation, i de situationer hvor forældrene vælger at påtage sig fuldtidsarbejde, er der udarbejdet beregninger baseret på flg.:

Der er udarbejdet 3 cases for 3 indkomstgrupper

- Person, der har lønindkomst svarende til mindsteløn jf. 3F overenskomst
- Social- og Sundhedsassistent på trin 29 i løngruppe 4
- AC'er på sluttrin i kommunerne

Cases viser merudgifter ved at forældrene påtager sig fuldtidsarbejde, hvor de tidligere har modtaget lønkompensation for

- 17 timer, barnet har været i specialbørnehave fra 8-15:30
- 37 timer og barnet ikke har haft børnehaveplads
- 37 timer og været ansat som nattevagt på barnet. Barnet har været i specialbørnehave fra 8-15:30

Generel tendens:

Hvorvidt der er en besparelse afhænger af:

- forældrenes nuværende lønniveau – jo højere løn hos forældrene jo større bliver besparelsen/ jo mindre bliver merudgiften.
- antal timers lønkompensation i udgangssituationen
- behovet for kompenserende støtteforanstaltninger i hjemmet eller på institution

Hvis der ikke bevilliges kompenserende foranstaltninger er der en besparelse ved at fjerne TAF, hvis barnet allerede behandles i specialbørnehave, men blot skal være der længere tid hver dag.

Hvis barnet ikke allerede er i børnehave, hvis der skal bevilliges kompenserende støtteforanstaltninger i hjemmet, eller på institution, bliver der tale om en merudgift

Case 1: Mindstelønnen 3F'er - Merudgift for kommunen ved afskaffelse af fuld lønkompensation – borger vælger at arbejde 37 timer.

Scenarier	Ændring i barnets pasning i dagtimer	Merudgift hvis familien ikke kompenseres med anden støtte	Merudgift hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet	Merudgift hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet og institutionsafslasting	Merudgift hvis der bevilliges nattevagt i hjemmet, ingen anden kompensation	Merudgift hvis barnet døgnanbringes	Merudgift hvis der skal bevilliges nattevagt på institution
Lønkompensation på 17 timer pr. uge ændres til 0 timer.	Skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere 8-15.30	-35.843	71.282	187.904		1.079.772	
Lønkompensation på 37 timer pr. uge ændres til 0 timer.	Får behov plads i specialbørnehave fra 7-17	305.338	412.463	529.085		954.333	
Lønkompensation på 37 timer pr. uge ændres til 0 timer - forældre er ansat som nattevagt	Skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere 8-15.30		-54.157	62.465	587.332	954.333	1.656.087

Note: besparelse angives med -(minus), merudgift med +.

Lønkompensation ændres fra 17 timer til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Barnet skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere fra 8-15.30. Hvis familien ikke får kompenserende hjælp er der en besparelse på -35.843. Hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet, opstår en merudgift på 71.282 kr. Ved ekstra aflastning er der en merudgift på 187.904 kr. Hvis barnet døgnanbringes er der en merudgift ved at forældrene begynder at arbejde fuld tid på kr. 1.079.772

Lønkompensation ændres fra fuld tid til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Barnet har ikke tidligere haft specialbørnehaveplads. Barnet skal i specialbørnehave fra 7-17. Hvis familien ikke får kompenserende hjælp er der en merudgift på 305.338 kr. Hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet, er der en merudgift på 412.463, hvis der derudover bevilliges ekstra aflastning er der en merudgift på 529.085. Hvis barnet døgnanbringes er der en merudgift på 954.333 kr.

Lønkompensation ændres fra fuld tid til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Forældrene har været ansat som nattevagter for barnet. Der skal bevilliges nattevagt i hjemmet hvis forældrene skal på arbejde. Nattevagten giver en merudgift på 587.332. Hvis barnet døgnanbringes med egen nattevagt er merudgiften 1.656.087 kr.

Case 2: Social-og sundhedsassistent. Merudgift for kommunen ved afskaffelse af fuld lønkompensation – borger vælger at arbejde 37 timer.

Scenarier	Ændring i barnets pasning i dagtimer	Merudgift hvis familien ikke kompenserer med anden støtte	Merudgift hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet	Merudgift hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet og institutionsaflasting	Merudgift hvis der bevilliges nattevagt i hjemmet, ingen anden kompensation	Merudgift hvis barnet døgnanbringes	Merudgift hvis der skal bevilliges nattevagt på institution
Lønkompensation på 17 timer pr. uge ændres til 0 timer.	Skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere 8-15.30	-58.351	48.775	165.397		1.057.265	
Lønkompensation på 37 timer pr. uge ændres til 0 timer.	Får behov plads i specialbørnehave fra 7-17	256.350	363.476	480.098		905.346	
Lønkompensation på 37 timer pr. uge ændres til 0 timer - forældre er ansat som nattevagt	Skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere 8-15.30		-103.145	13.477	538.345	905.346	1.607.099

Note: besparelse angives med -(minus), merudgift med +.

Lønkompensation ændres fra 17 timer til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Barnet skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere fra 8-15.30. Hvis familien ikke får kompenserende hjælp er der en besparelse på 58.351 kr. Hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet, ekstra aflastning eller barnet døgnanbringes er der en merudgift ved at forældrene begynder at arbejde fuld tid. Døgnanbringelse giver en merudgift på 1.057.265 kr.

Lønkompensation ændres fra fuld tid til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Barnet har ikke tidligere haft specialbørnehaveplads. Barnet skal i specialbørnehave fra 7-17. Hvis familien ikke får kompenserende hjælp er der en merudgift på 256.350 kr. Hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet, er der en merudgift på 363.467 kr., hvis der derudover bevilliges ekstra aflastning er der en merudgift på 480.098 kr. Hvis barnet døgnanbringes er der en merudgift på 905.346 kr.

Lønkompensation ændres fra fuld tid til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Forældrene har været ansat som nattevagter for barnet. Der skal bevilliges nattevagt i hjemmet hvis forældrene skal på arbejde. Nattevagten giver en merudgift på 538.345. Hvis barnet døgnanbringes med egen nattevagt er merudgiften 1.607.099 kr.

Case 3: AC'er på sluttrin. Merudgift for kommunen ved afskaffelse af fuld lønkompensation – borger vælger at arbejde 37 timer.

Scenarier	Ændring i barnets pasning i dagtimer	Merudgift hvis familien ikke kompenseres med anden støtte	Merudgift hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet	Merudgift hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet og institutionsafslasting	Merudgift hvis der bevilliges nattevagt i hjemmet, ingen anden kompensation	Merudgift hvis barnet døgnanbringes	Merudgift hvis der skal bevilliges nattevagt på institution
Lønkompensation på 17 timer pr. uge ændres til 0 timer.	Skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere 8-15.30	-111.637	-4.512	112.110		1.003.978	
Lønkompensation på 37 timer pr. uge ændres til 0 timer.	Får behov plads i specialbørnehave fra 7-17	140.374	247.499	364.121		789.369	
Lønkompensation på 37 timer pr. uge ændres til 0 timer - forældre er ansat som nattevagt	Skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere 8-15.30		-219.121	-102.499	422.368	789.369	1.491.123

Note: besparelse angives med –(minus), merudgift med +.

Lønkompensation ændres fra 17 timer til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Barnet skal i specialbørnehave fra 7-17, mod tidligere fra 8-15.30. Hvis familien ikke får kompenserende hjælp er der en besparelse på -111.637 kr. Hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet er der en besparelse på -4.512 kr. Ved ekstra aflastning er der en merudgift på 112.110 Kr. Ved døgnanbringelse er der en merudgift ved at forældrene begynder at arbejde fuld tid på kr. 1.003.978

Lønkompensation ændres fra fuld tid til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Barnet har ikke tidligere haft specialbørnehaveplads. Barnet skal i specialbørnehave fra 7-17. Hvis familien ikke får kompenserende hjælp er der en merudgift på 140.374 kr. Hvis der bevilliges ekstra hjælp i hjemmet, er der en merudgift på 247.499 kr. Hvis der derudover bevilliges ekstra aflastning er der en merudgift på 364.121 kr. Hvis barnet døgnanbringes er der en merudgift på 789.369 kr.

Lønkompensation ændres fra fuld tid til 0 timer, da forældrene er nødt til at arbejde fuld tid. Forældrene har været ansat som nattevagter for barnet. Der skal bevilliges nattevagt i hjemmet hvis forældrene skal på arbejde. Nattevagten giver en merudgift på 422.368 kr. Hvis barnet døgnanbringes med egen nattevagt er merudgiften 1.491.123kr.

BILAG: beregningsforudsætninger

Sammenligning af pris for billigste aflastning i hjemmet og udvidelse af institutionsåbningstid

Tabel 1: pris for aflastning i hjemmet og udvidelse af specialbørnehaver

	Kr. pr. time
Pris for udvidelse af specialbørnehave, pr.barn pr. time	109
Pris for pasning i hjemmet ved aflønning på Trin 9 incl. Feriepenge og pension	137

1. Pris for aflastning i hjemmet

Udgiften til øget aflastning i hjemmet i form af "barnepikeordning", kan beregnes til flg. ddgift pr. time:

Trin 9: timeløn 109 kr + feriepenge 12,5% og pension 12% = 137 kr. pr. time

2. Pris for udvidelse af institutionsåbningstid

Der regnes med en personaledekning 1:2 – dvs. 1 pædagog til 2 børn.

Der regnes med udvidelse på 2,5 timer pr. dag, 5 dage om ugen i 52 uger. Det giver 650 udvidelsestimer pr. år. Pr. barn skal bruges 325 personaletimer til udvidelsen.

Ved årsnorm 1924 timer giver det et stillingsbehov på 0,169 pædagog pr. barn. Der skal vikardækkes ved ferier og sygdom. Der regnes med 8 ugers fravær pr. år. Fraværskompensationen for 0,169 pædagog er derved $8/52 * 0,169 = 0,025$ pædagog. I alt koster udvidelsen pr. barn $0,169 + 0,025$ pædagog = 0,195 stilling.

Udgiften til denne skønnes incl. Pension og ATP at være 363.152 kr. pr. fuldtidsstilling. Lønudgiften svarer til den gennemsnitlige udgift til faguddannet pædagogisk personale i en forstadskommune i hovedstadsområdet.

Udvidelsen pr. barn koster derved: $0,195 * 363.125 = 70.781$ kr.

Pr. udvidet åbningstime svarer det til $70.781/650 = 109$ kr.

3. Dokumentation for behovet for udvidelse af åbningstid

Følgende institutioner er anvendt i beregning af gennemsnitstakster og indgår derfor også i åbningstidsundersøgelsen. Dog er ikke alle åbningstider fundet. Åbningstiderne forudsættes udvidet til 07:00-17:00. Der er ikke korrigeret for lukkedage i sommerferien. Denne korrektion vil fordyre beregningen.

Tabel 2: Specialbørnehaver i undersøgelsen, årstakster 2010 jf. tilbudsportalen og åbningstider. Gennemsnitstakst

Specialbørnehaver	By/Kommune	Døgn takst	Årstakst	åbner	lukker	skal åbne	skal lukke	udvidelse morgen	udvidelse eftermiddag	udvidelse i alt i timer
Platanvej	Odense	1.008	367.920	07:30	16:00	07:00	17:00	00:30	01:00	01:30
Kometen	Helsingør	1.487	542.755	08:00	16:00	07:00	17:00	01:00	01:00	02:00
BH. Frederikssund	Frederikssund	1.251	456.615	08:00	16:00	07:00	17:00	01:00	01:00	02:00
Guldregn	København	1.776	648.240	08:30	16:00	07:00	17:00	01:30	01:00	02:30
Cp-Børnehaven	København	1.508	550.420	08:00	16:00	07:00	17:00	01:00	01:00	02:00
Krudtmøllen	København	1.075	392.375							
Bjerget	Roskilde	1.604	585.460	08:00	17:00	07:00	17:00	01:00	00:00	01:00
Tumlingen	Næstved	1.152	420.480							
Sønderskov	Sønderborg	1.082	394.930	08:00	14:30	07:00	17:00	01:00	02:30	03:30
Lille Kolstrup	Åbenrå	1.091	398.215	08:00	14:30	07:00	17:00	01:00	02:30	03:30
Spiren	Ribe	976	356.240							
Æskebækparken	Skanderborg	1.623	592.395							
Fenrithus	Århus	1.606	586.190							
Vinkelvejen	Hobro	1.032	376.680							
Center for Døvblindhed og høretab	Ålborg	1.310	478.150							
Troldemosen	Gentofte	1.422	519.030	08:00	15:00	07:00	17:00	01:00	02:00	03:00
Mælkebøtten	Bornholm	730	266.450	08:30	15:30	07:00	17:00	01:30	01:30	03:00
			466.620							

Børnehavernes gennemsnitspris pr. år er 466.620, og ud fra åbningstiderne er der skønnet en nødvendig gennemsnitlig udvidelse på 2,5 timer pr. dag.

4. Priser for nattevagter

	årsudgift	Evt. timesats
Bruger -hjælper formidlingen	748.615	293
Institutionsansat	701.754	

Bruger hjælperformidlingen: beregnes ud fra licitation med Region Hovedstaden for patienter med respirationsvanskeligheder. Pris pr. timer fra 23-06 kr. 293. Der regnes med 7 timer pr. nat.

Institutionsansat nattevagt incl. fraværdsdækning:

8 timer pr. nat 365 døgn pr. år svarer til 2920 timer. Divideres med 1924 fås antal stillinger = 1,52. Fraværsløsning på 8 uger af 1,52 stilling er $8/52 \cdot 1,52 = 0,233$. I alt skal bruges 1,75 stillinger til natdækningen. Ved en årsudgift på 363.152 kr. bliver udgiften 635.937. Hertil skal lægges arbejdstidsbestemte tillæg for natarbejde. Der skønnes 23 kr. pr. time som pensionsgivende. Udgiften til nattillæg bliver derved $23 \cdot 1,12 \cdot 7 \cdot 365 = 65816$ kr. I alt koster nattevagten 701.754

Det kan diskuteres om der skal bruges faguddannet pædagogisk personale om natten. Dvs. ordningen kan muligvis blive billigere

5. Priser for døgnanbringelser

institution	Beliggenhed	døgntakst	årsudgift
Svanehuset	København	4.002	1.460.730
Posekær	Åbenrå	3.012	1.099.380
Møllebækken	Norddjursland	3.688	1.346.120
Camillehusene	Gentofte	3.292	1.201.580
Geelsgård	Lyngby	3.434	1.253.410
Platanvej	Odense	3.001	1.095.365
Fenrhus	Århus	3.701	1.350.865
Rabu	Ribe	3.116	1.137.340
Danahus	Ålborg	3.595	1.312.175
Kernehusene	Bornholm	3.272	1.194.280
Løvsikken	Bornholm	3.447	1.258.155
Hald Ege	Viborg	2.558	933.670
Kronhjorten	Lyngby	3.297	1.203.405
Broen	Hellerup	2.763	1.008.495
Fyrreparken	Næstved	2.578	940.970
Gennemsnit			1.186.396

6. Priser for øget institutionsafloadning

Aflastningsinstitutioner		døgntakst	pris for 24 (ekstra) døgn + 1 uges ferie
Granbohus	Fredensborg	3.625	112.375
Geelsgaard	Lyngby	3.960	122.760
Fenrhus	Århus	3.701	114.731
			349.866

Der regnes på 2 døgn ekstra pr. måned og 1 uges ferie

Danske Handicaporganisationer

Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Til
Socialministeriet
Att. Tina Hansen,
e-mail: tha@sm.dk

Hvidovre, den 14. september 2010

Sag 10/783 – Dok. 9713/10 SL/kp/kft

Hørings svar fra Danske Handicaporganisationer (DH) vedrørende justering af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater

---

DH skal her protestere over nedskæringen af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der må opgave deres arbejde helt eller delvist for at passe deres syge eller handicappede barn i hjemmet. Nedskæringen forventes at udgøre 237 mio. kr. i 2014. DH mener, det er en urimelig nedskæring, der står i skærende kontrast til kompensationsprincippet i dansk handicap politik.

Med lovforslaget indfører man et loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste på 19.613 kr. pr. måned svarende til 235.356 kr. pr. år. Hvis borgeren visiteres til et lavere antal timer end den hidtidige arbejdstid, reduceres maksimumsbeløbet forholdsmæssigt.

I den politiske debat er det fremgået, at ordningen er blevet for lukrativ, og at forældre får for store beløb for at passe deres handicappede børn i hjemmet. DH forstår ikke dette budskab. Socialministerens egne tal viser, at kun 264 af de i alt ca. 18.800 borgere, der i 2009 modtog hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, får udbetalt mere end 400.000 kr. Den gennemsnitlige udbetaling for langt størstedelen af modtagerne er under 200.000 kr. For DH ser det ud som om, regeringen med et pennestrøg kasserer et centralt handicap politisk princip om kompensation med henvisning til et meget lille antal sager.

DH mener, forslaget er et alvorligt socialpolitisk anslag mod børn med handicap og deres familier. Tabt arbejdsfortjeneste bevilges, når det er den bedste løsning af hensyn til barnets trivsel og udvikling. I nogle tilfælde er det samtidig den eneste løsning, fordi nogle børn ikke kan tåle at være sammen med andre børn. I andre tilfælde kan det være vanskeligt at finde det rigtige tilbud, fx fordi udredning af et barn tager tid. Det gælder fx for nogle børn med udviklingsforstyrrelser med et skjult handicap. Uden diagnose er det svært at pege på det rigtige tilbud. Her kan tabt arbejdsfortjeneste være en nødvendig mulighed i udredningsperioden.

Med så alvorlige forringelser af ordningen, som der her er lagt op til, vil forældre miste et væsentligt indtægtsgrundlag, når tabt arbejdsfortjeneste er den bedste og mest rigtige løsning for barnet og familien. Det er en urimelig belastning af de forældre og familier, der i forvejen gør en kæmpe indsats for deres børn med handicap.

Et andet økonomisk aspekt er, at med en reduceret indtægt bliver der tilsvarende tale om en reduceret opsparing til pension. Det vil på sigt kunne betyde, at disse familier bliver stillet ringere end andre i samme alder og samme livssituation.

I nogle tilfælde vil det blive nødvendigt for familierne at fravælge tabt arbejdsfortjeneste, fordi de ikke vil kunne få økonomien til at hænge sammen med den indtægtsnedgang, forslaget medfører.

Ud over de socialpolitiske konsekvenser for de berørte børn og familier, vil der blive et større pres på alternative løsninger både i form af dag- og døgntilbud. For eksempel er det velkendt, at specialdagtilbud har kortere åbningstid end almindelige dagtilbud. Såfremt flere familier i fremtiden må fravælge tabt arbejdsfortjeneste, fordi de ikke har råd til en indtægtsnedgang i det omfang, lovforslaget lægger op til, stiller det større krav til fx dagtilbuddenes åbningstider. I nogle tilfælde vil forældrene været nødsaget til at vælge døgntilbud som alternativ til at gå ned i løn for selv at passe barnet i hjemmet. I andre tilfælde, hvor børnene ikke kan tåle at være i dag- og døgntilbud med andre børn, fx på grund nedbrudt immunforsvar, kan det blive nødvendigt at etablere dyre "enkeltmandsprojekter".

DH er således ikke i tvivl om, at forslaget vil medføre et større pres på andre tilbud og dermed føre til udgiftsstigninger på andre områder. DH mener, det er dybt kritisabelt, at dette aspekt ikke indgår i beregningerne af lovforslaget.

DH er meget overrasket over, at regeringen har sat fokus på netop denne ordning i serviceloven. Gennem de seneste mange år har der været bred politisk opbakning til tabt arbejdsfortjeneste og forbedringer i forhold til fx pensionsopsparing. Den tidligere konservative socialminister Henriette Kjær sagde den 29. maj 2002 til Kristeligt Dagblad: *"Det er én ting, at man ikke er på arbejdsmarkedet, men det kan ikke passe, at man også stilles ringere, når man sparer samfundet penge. Det giver ikke mening, hvis vi gerne vil have, at forældre beholder deres børn hjemme."*

Men det giver tilsyneladende mening for regeringen i 2010. Med lovforslaget bliver den enkelte familie nemlig stillet væsentlig ringere, såfremt de er nødsagede til at opgive deres arbejde helt eller delvis for at passe deres syge eller handicappede barn i hjemmet.

Konkrete beregninger

Af lovbemærkningerne fremgår det, at en borger med en bruttoindtægt på 500.000 kr. om året, der visiteres til tabt arbejdsfortjeneste på halv tid, vil have et ydelsesloft på 117.768 kr. Konsekvensen af dette ydelsesloft er, at denne borger vil skulle gå 132.322 kr. ned i årlig indtægt i forhold til de nuværende regler. Hvis den samme borger visiteres til tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, er den årlige indtægtsnedgang på 264.464 kr.

Hvis indkomsten er på 350.000 kr. årligt, vil indtægtsnedgangen udgøre 57.232 kr. årligt ved visitation til tabt arbejdsfortjeneste på halv tid. Hvis den samme borger visiteres til tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, vil den årlige indtægtsnedgang være 114.464 kr.

For en butiksassistent med en årlig indkomst på 260.000 kr. vil indtægtsnedgangen udgøre 12.232 kr. ved visitation til tabt arbejdsfortjeneste på halv tid. Hvis den samme borger visiteres til tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, vil den årlige indtægtsnedgang være 24.464 kr.

Konsekvensen er med andre ord, at alle rammes hårdt af det foreslåede loft over tabt arbejdsfortjeneste.

DH skal på det kraftigste opfordre regeringen til at tage lovforslaget af bordet.

Konkrete bemærkninger

Såfremt Folketinget mod forventning og mod fornuft vedtager dette lovforslag, har DH følgende konkrete bemærkninger til lovforslagets udformning:

Ydelsesloftet har virkning fra 1. januar 2011

Ifølge lovforslagets § 1, stk. 3, fastsættes ydelsen på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, såfremt personer har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i 2010, uanset omfanget af hjælpen. Her er der behov for præciseringer. For det første kan forældre dele de bevilgede timer. Derfor er der behov for at præcisere, at begge forældre vil være omfattet af § 1, stk. 3. For det andet kan forældrene have mere end et barn med en funktionsnedsættelse. Hvis forældrene modtager tabt arbejdsfortjeneste til et barn i 2010, og de derefter får tabt arbejdsfortjeneste til endnu et barn i familien, bør det første beregningsgrundlag fortsat være gældende. Det vil sige samme beregningsgrundlag for begge børn.

Pensionsbidrag

Det foreslås, at de nuværende regler videreføres, og at der indregnes bidrag til pensionsordning, som udgør 10 % af den fastsatte bruttoydelse. Men de nuværende regler er uklare og giver anledning til fortolkningsproblemer, hvorfor de må præciseres.

Ankestyrelsen har i 69-10 truffet en mærkværdig afgørelse om, at en lønmodtagers eget bidrag til en pensionsordning ikke skal medregnes i indtægtsgrundlaget for beregning af tabt arbejdsfortjeneste. Det betød, at ansøgers egen andel på 1/3 af det samlede bidrag hverken indgik i beregning af pensionsbidraget eller beregning af bruttoydelser. Endelig fandt Ankestyrelsen ikke, at arbejdsgiverbidraget til pensionsindbetalingen skulle satsreguleres ved årsskiftet.

Konsekvensen af denne afgørelse er en udhuling af pensionsbeløbet. Med de ny regler er der lagt op til en yderligere udhuling af pensionsbeløbet på grund af ydelsesloftet, hvilket fremgår direkte af lovbemærkningerne:

".....men det foreslåede ydelsesloft vil dog have betydning i forhold til beregningen af pensionsbidrag mv. forstået på den måde, at i de tilfælde, hvor ydelsesloftet anvendes, vil bruttoydelsen, hvoraf der beregnes pensionsbidrag mv. blive lavere end efter de nugældende regler."

Der er derfor i den grad behov for at få præciseret reglerne.

Efter de hidtidige regler har man for borgere ansat i staten med tjenestemandspensionsordning anset et pensionsdækningsbidrag på 15 % som bidraget i relation til servicelovens § 42. Herved indgår såvel eget bidrag og arbejdsgiverbidrag i beregningsgrundlaget.

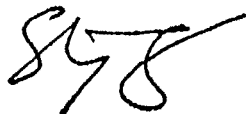
DH mener, at dette princip tilsvarende skal gælde for almindelige lønmodtagere, så både eget bidrag og arbejdsgiverbidrag indgår i beregningsgrundlaget. Alt andet er urimeligt.

DH mener også, det skal præciseres, at pensionsbidraget skal reguleres i takt med ydelsen til kompensation af den tabte arbejdsfortjeneste.

Endelig bør alle, der indbetaler på en pensionsordning, være omfattet af reglerne. Det vil sige selvstændige og andre tjenestemænd ud over de grupper, der i dag er omfattet.

DH skal afslutningsvis henvise til vedlagte høringssvar fra Landsforeningen LEV og Dansk Handicap Forbund samt øvrige DH-organisationers høringssvar, der er fremsendt direkte til Socialministeriet.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand

Den 13. september 2010

D.nr. 1171-040

Sagsbeh. TG

Hørings svar vedr. justering af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste

Landsforeningen LEV er på én gang bekymret og forundret over den meget markante beskæring af vilkårene for tabt arbejdsfortjeneste, som Regeringen lægger op til med dette lovforslag. Forslaget er et brud med handicappolitikens kompensationsprincip og medfører en række alvorlige konsekvenser – først og fremmest for børn med handicap og deres familier, men efter alt at dømme også for kommunernes udgifter til anbringelser.

Belastning af familier

Kortere eller længerevarende anbringelse af et barn med handicap uden for hjemmet er i mange tilfælde den bedste løsning. En af de helt centrale kvaliteter ved de eksisterende regler for tabt arbejdsfortjeneste er imidlertid, at det er hensynet til barnets udviklingsmuligheder, trivsel i den samlede familie mv., som har betydning for forældrenes stillingtagen til, om en anbringelse er nødvendig. Med Regeringens loft over tabt arbejdsfortjeneste skal forældrene fremover også tage stilling til, om de kan få budgettet til at hænge sammen, hvilket for de fleste lav- og mellemindkomstfamilier vil være en betydelig udfordring. I Landsforeningen LEV finder vi, at denne yderligere belastning af familier, der i forvejen ofte er i vanskelig situation, er helt urimelig.

Holder regnestykket?

Forslaget indebærer et loft over ydelsen for tabt arbejdsfortjeneste på 19.613 kr. pr. måned svarende til 235.365 kr. pr. år. Den samlede mindreudgift som følge af loftet forventes gradvist at stige fra 2011, således at den udgør 237 mio. kr. i 2014. Da der ydes 50 pct. refusion til kommunerne for udgifterne til tabt arbejdsfortjeneste, vurderes det i bemærkningerne til forslaget, at mindreforbruget vil være ligeligt fordelt mellem stat og kommuner.

Isoleret set kan denne beregning være korrekt. Kommunerne vil helt sikkert opleve et mindreforbrug til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, men der savnes i bemærkningerne en vurdering af de afledte udgifter, der må påregnes

som følge af forringelsen af forældrenes muligheder for selv at varetage pasningen af deres barn. Uden at foretage egentlige beregninger, må det være indlysende for de fleste, at kommunernes udgifter til dag- og døgntilbud til børn med handicap vil stige betydeligt. Det ville klæde forslaget, hvis disse forhold var nærmere analyseret og beskrevet.

Fremtidige beregninger af tabt arbejdsfortjeneste

Det fremgår af forslaget, at borgere, som har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i 2010, ikke berøres af loftet. Borgere, som har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i 2010 uanset hjælpenes omfang, vil være omfattet af de nuværende beregningsregler, hvis betingelserne for at modtage ydelsen i øvrigt er opfyldt.

Et enkelt forhold er i denne sammenhæng uklart beskrevet. Det fremgår således, ikke om borgere, der har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i 2010, også vil få beregnet deres støtte efter de nugældende regler, såfremt der efter aftale med kommunen skal ske justering (op eller ned) af det antal timer som der ydes tabt arbejdsfortjeneste efter. Med andre ord: Kan forældre, der har fået tabt arbejdsfortjeneste i 2010, men hvor behovet for pasning af barnet ændrer sig, regne med, at de hidtidige beregningsregler anvendes ved denne justering?

Med mindre det entydigt præciseres, at de nugældende beregningsregler også skal anvendes i forbindelse med fremtidige justeringer af timetallet for denne gruppe, risikerer den garanti, som Regeringen har udstedt til nuværende modtagere af tabt arbejdsfortjeneste, hurtigt at blive udhulet.

Et alvorligt tilbageskridt

Landsforeningen LEV vil på det kraftigste anmode Regeringen om at tage dette lovforslag af bordet. Det vil ramme mange familier hårdt, og vil langt fra give det forventede provenu – om overhovedet noget. Forslaget er et alvorligt tilbageskridt for en mangeårig dansk tradition for solidarisk kompensation til familier, der får et barn med handicap – og vil efter alt at dømme betyde at flere børn end nødvendigt skal vokse op på institution i stedet for hjemme hos deres forældre.

Med venlig hilsen

Søren Kristensen
Landsformand

Landsforeningen LEV

Socialministeriet
Tina Hansen
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (justering af reglerne om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater)

Socialministeriet har ved brev af 2. september 2010 bedt KL om bemærkninger til forslag til ny lovgivning vedr. dækning af tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater.

KL tager forbehold for de efterfølgende forhandlinger af de økonomiske konsekvenser for kommunerne af de nye regler (DUT-forhandlinger). KL tager endvidere forbehold for eventuelle supplerende bemærkninger til forslaget, efter den politiske behandling af sagen vedr. tilskud til høreapparater.

KL hilser overordnet set de nye regler om loft over tabt arbejdsfortjeneste og tilskud til høreapparater velkommen.

Loft over tabt arbejdsfortjeneste

KL støtter, at der indføres et loft over kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. KL mener samtidig, at de nye regler ikke skal få den konsekvens, at der utilsigtet og ufinansieret kommer til at ske udgiftsvækst på andre kommunale områder, fx til døgntilbud eller aflastning til familierne.

Det kan blive en konsekvens af de ændrede regler, at flere børn skal anbringes i dag- eller døgntilbud, fordi forældrene fravælger at passe barnet hjemme. I disse tilfælde kan kommunens udgifter til dag- eller døgntilbud komme til at overstige de udgifter, kommunen ellers ville have haft til at yde tabt arbejdsfortjeneste til forældrene.

KL ønsker endvidere, at der arbejdes på at indføre en udfasningsordning for familier, der allerede er visiteret til ordningen og har modtaget støtte i 2010, under forudsætning af, at kompensationen sættes højere end det, som

Den

Jnr 09.04.00 K04
Sagsid 000221262

Ref RIL
ril@kl.dk
Dir 3370 3238

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

er forudsat i det fremsendte forslag til nye regler om loft over tabt arbejdsfortjeneste.

Der foreligger endnu ikke bekendtgørelse og vejledning, der nærmere præciserer, hvordan kommunerne skal administrere de kommende regler. KL anbefaler, at bekendtgørelsen og vejledningen udarbejdes, så det blive så enkelt som muligt for kommunen at beregne og administrere løn, pensionsbidrag, ATP-bidrag, løn under sygdom, barsel, osv. til forældrene fremover.

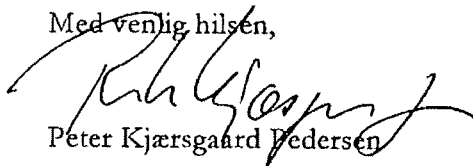
Tilskud til høreapparater

KL støtter, at tilskuddet til høreapparater, som udleveres fra privat, godkendt høreapparatleverandør, nedsættes med 10 pct.

KL støtter også forslaget om, at tilskuddet fastfryses i 3 år, således at der foretages en regulering første gang den 1. januar 2014.

Der er efter KL's opfattelse behov for et generelt eftersyn af den private høreapparatbehandling, både i forhold til tilskudsordningen, kvaliteten i behandlingen og finansieringen af området. KL anbefaler derfor, at der foretages en grundig analyse af høreapparatområdet.

Med venlig hilsen,

Peter Kjærsgaard Pedersen